

2002 - 2003

YEAR

KEY TO SUCCESS

**PRAHLADRAI DALMIA LIONS
College of Commerce
& Economics**

LIONS CLUB OF MALAD-BORIVALI COLLEGE CHARITY TRUST

BOARD OF TRUSTEES

1. Shri Bajranglal Dalmia
2. Lion Balkrishna R. Lakhotia
3. Lion Shyamsunder G. Ruia
4. Lion Vinod B. Dalmia
5. Lion Ramnarayan G. Saraf

PRAHLADRAI DALMIA LIONS COLLEGE OF COMMERCE AND ECONOMICS

GOVERNING COUNCIL

1.	Shri Bajranglal Dalmia	Trustee
2.	Lion Balkrishna R. Lakhotia	Trustee
3.	Lion Shyamsunder G. Ruia	Trustee
4.	Lion Vinod B. Dalmia	Trustee
5.	Lion Ramnarayan G. Saraf	Trustee
6.	Lion Pradhuman U. Mehta	Chairman
7.	Lion Rajendra J. Chokshi	Vice-Chairman
8.	Lion Kanahaiyalal G. Saraf	Hon. Secretary
9.	Lion Madhusudan R. Maheshwari	Jt. Secretary
10.	Lion Kamal Ruia	Jt. Secretary
11.	Lion Banwarilal Jhunjhunwala	Treasurer
12.	Lion Kailash Kejriwal	Member
13.	Lion Shankarlal Jain	Member
14.	Lion Jaiprakash Bairagra	Member
15.	Lion Pawan Bairagra	Ex-Officio
16.	Lion Kamal Bhageria	Ex-Officio
17.	Principal (Mrs.) S. S. Aware	Officio

Prahladrai Dalmia Lions College of Commerce & Economics

MAGAZINE
2002-2003

Magazine Committee

Chairperson : Principal (Mrs.) S. S. Aware

Editor : Prof. Nandini Lele

Sectional Editors

English : Prof. C. K. Anandan

Hindi : Dr. Pratibha Dadhich

Gujarati : Prof. Gita Naik

Marathi : Dr. Rohini Takle

VOLUME - 31

**Statement As Per Press
Registration of Books Act**

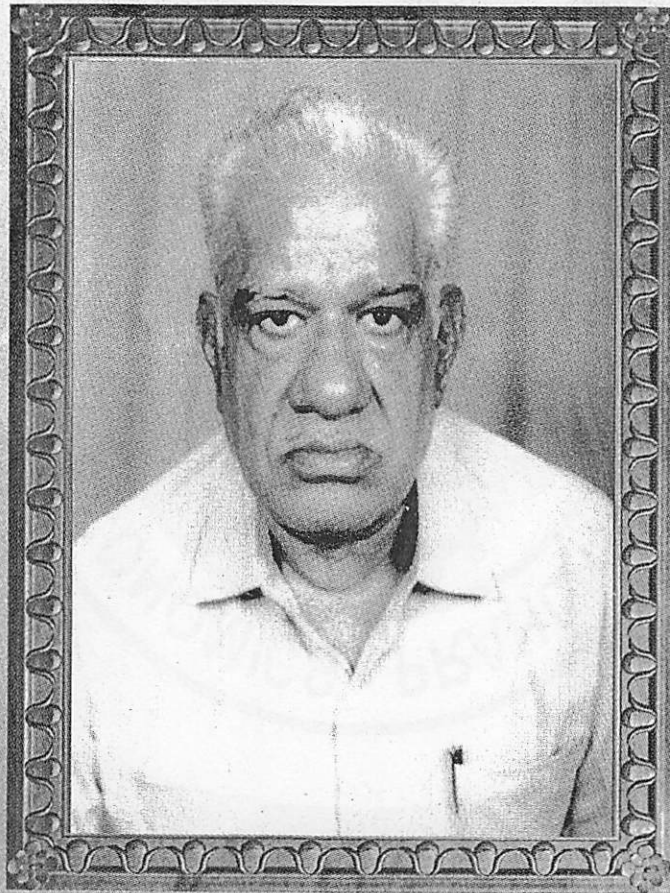
Form IV

1. Place of Publication : Mumbai
2. Periodicity of Publication : Yearly
3. Publisher's Name : Principal (Mrs.) S. S. Aware
Nationality : Indian
Address : P. D. Lions College of Commerce
and Economics
Sunder Nagar, Malad (West),
Mumbai - 400 064.
4. Printer's Name : Mr. Vijay R. Bhandari
Nationality : Indian
Address : Vardhman Udyog
Bliss Compound, Nevetia Road,
Malad (East), Mumbai - 400 097.
5. Editor's Name : Prof. Mrs. N. S. Lele
Nationality : Indian
Address : P. D. Lions College of Commerce
and Economics
Sunder Nagar, Malad (West),
Mumbai - 400 064.
6. Names and address of Individuals : P. D. Lions College of Commerce
who own the newspaper and and Economics
partner or shareholders holding Sunder Nagar, Malad (West),
more than one percent of total Mumbai - 400 064.
Capital

I, Mrs. S. S. Aware, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge.

Sd/-
S. S. Aware
Publisher

This Issue of College Magazine is
Dedicated in the memory of
Our Devoted, Determined, Disciplined
&
Hard working Trustee

Late Lion Ratanlal G. Saraf
(Charter Member of Lions Club of Malad-Borivali)

Lion Ramnarayan G. Saraf
Lion Kanhaiyalal G. Saraf

FROM THE EDITOR

Once again its time to look back at the year gone by, an year with its ups and downs, and at the same time look forward to the year that awaits us.

The global war on Terror continues, so do the terrorist attacks on different parts of the world.

Another major factor affecting the entire world is the outbreak of SARS. Asian and south east. Asian countries have got caught in the grip of this dangerous disease, which is spreading its tentacles to the other parts of the world.

This year, one mega event which brought cheer to all Indian hearts was the performance of the Indian team at the cricket world Cup 2003. Despite media hype, people did not have much hope about the prospects of the Indian team. After a crushing defeat at the hands of the Australian team in the first round, the Indian team got a taste of public ire, after which they woke upto their potential and fought their way to the final. The Cup was won by Australia, which was undisputedly the best team.

On the Higher Education front, NAAC has become the BUZZWORD Colleges and Universities all over India are gearing up to face the challenges before Higher Education.

The concept of NAAC is to make the student and his all-round development, the focal point of the Education system.

NAAC expects that the curricula be so designed as to meet the requirements of the changing world. Co-ordinating with industry, providing infra structure, encouraging research are some of the factors for assessment. The education imparted to the student should cover curricular, co-curricular and extra-curricular aspects, so that a student graduating from an institute is ready to take up any opportunity that comes his way.

As we go into the next academic year, its time to get ready for the assessment and accreditation of our institute, time for all of us to put our best foot forward so that our college gets recognized as one of the leading institutes of Mumbai.

- Prof. Nandini Lele

PRINCIPAL'S REPORT

Hello ! My dear readers,

Prof. Savita S. Aware
Principal

With a great pleasure and pride, I am presenting this issue of the academic year 2002-2003 which contains the record of major achievements of members of our Joint Family.

In the emerging complex social and economic scenario it is a big challenge to the educational institutions to create the most valuable asset "Knowledgeable Youth" and to mould the different categories of students into powerful, dynamic personalities for the future. Our team of expert, efficient & experienced teachers is making sincere efforts for creating academic environment and developing the personality of the students. The realistic, meaningful and useful programmes are arranged for career guidance, debate, elocution, N.S.S. camps, etc. Some of the programmes I must mention for your perusal. The Two day State Level Seminar jointly sponsored by U.G.C. and our Trustee Lion Ramnarayan G. Saraf was organized by the college on 23rd & 24th September, 2002. It was a grand success - appreciated by educationists, teachers, reporters, Director of Higher Education, Director of BCUD.

Another remarkable programme was conducted on World Womens Day i.e. on 8th March, 2003, Inaugural function of Women's Development Cell of the Institution at the hands of Renowned Activist Shrimati Mrinaltai Gore. In that function women educationists were felicitated. This programme was also sponsored by our Trustee Lion Ramnarayan G. Saraf.

▶ The results of the college were : S.Y.J.C. - 96.20% & T.Y.B.Com - 84.04%.

Our students Sagar Acharya, Vishal Kothari are famous for singing on T.V.

The Trustees and The Management arranged formal, informal meetings with the teaching community to understand the teachers' attitude, expectations, suggestions for improvement. Accordingly suitable positive steps are taken by the authorities e.g. Additional department for cleaning and maintenance has been established under the Leadership of Vice-Principal Dr. A. M. Bhende.

I am thankful to all open minded, enthusiastic management dynamic teachers, co-operative non-teaching staff and well disciplined students. Let me express my best wishes to all.

April 2003

**REPORT ON THE STATE LEVEL SEMINAR ON THE
CHALLENGES BEFORE HIGHER EDUCATION IN THE
21ST CENTURY ON MONDAY, 23RD SEPTEMBER 2002.**

The college organized a Two Day State Level Seminar on the theme "Challenges before Higher Education in the 21st Century" on 23rd and 24th September 2002. The Seminar was sponsored by the UGC and also by Lion Shri Ramnarayanji Saraf, an industrialist and a philanthropist. This was the first time that a State Level Seminar and that too sponsored by the

Apex Higher Education authority in the country, has been organized by the college. The seminar theme of Challenges before Higher Education was divided into four subthemes viz., Funding of Higher Education; Impact of Liberalization on Higher Education; Vocationalization of Higher Education; Linkages between Higher Education and Industry.

The Seminar was inaugurated at the hands of the Chief Guest Dr. S. N. Pathan Director of Higher Education, Maharashtra State. Dr. Sudhir Panse, Director Board of College & University Development Mumbai was a guest of Honour. Lion Shri Ramnarayanji Saraf graced the occasion. The Resource persons and other invited guests included Dr. M. S. Gosavi, Secretary, Gokhale Education Society; Principal Ms. G. Rodrigues of Mulund Commerce College; Prof. Ms. Nilima Chandiramani, Dean faculty of Law, University of Mumbai; Prof. Anirudh Deshpande, Principal, BMCC Pune; Dr. Vijay Khole, Pro Vice Chancellor, University of Mumbai; Principal Ms. Sunanda Kar of Ghanshyam Saraf College; Jivan Mukhopadhyay, Economic Adviser to the House of Tatas; Principal Dr. R. J. Gujarati; and Prof. Dr. Ms. Ruki Mirchadani.

About 75 delegates enrolled for the seminar and participated in the academic discussion. Several academic papers on the different sub-themes were also presented and the lively discussion led to brain storming.

C. R. Sadasivan
(Organizing Coordinator)

Savita S. Aware
(Principal)

JUNIOR COLLEGE TEACHER INSERVICE TRAINING PROGRAMME MAY-JUNE 2002

Report By Prof. Jyostna Vyas

Vice Principal
Jr. College

Junior College Teachers' Inservice Training Programme of Commerce was organized in our college. Training was conducted from 13th May 2002 to 8th June 2002, 79 Teachers from 13 districts of Maharashtra participated.

Trustees of our college have provided all lodging and boarding facilities to these teachers. Principal Madam Mrs. S. Aware has given full cooperation and taken active interest in the training programme.

As a Vice-Principal of Junior College, I was center-incharge and with the Principals' support was able to conduct the programme successfully.

Board Authority had selected the following as resource persons Prof. S. N. Pandya - Dahanukar College, Prof. Mrs. Vidya Shahbaug - M.M.K. College, Prof. Mrs. Harshada Dalal - Mithibai College. Other well versed personalities were also called for training. A few of them were Mrs. Padamanatham, Mrs. Arundhati Agnihotri, Dr. Satish N., Mrs. Shaileja Meure, Mr. S. B. Sathe.

Mr. Abhayankar, Chairman of M.S. Board of Sec. & H.S.C. Education Board - Bombay Division, Mr. Madhu Desley Deputy Director of Education Greater Bombay as well as different Education Inspectors, Mr. Jawalikar, Mr. Gadri and others have visited the center and approved the complete conducting of the programme.

Our college students gave an entertainment programme on the last day. Teachers from different districts also expressed their views and thanked the Management, Principal, Vice-principal and resource persons. They also thanked our trustee for their last day's delicious lunch our trustees Lion Shri Ruiaji & Lion Shri K. G. Sarafji remained present to grace the occasion.

Complete training was done successfully with the help of our office

BRIEF REPORT OF THE N.S.S. ACTIVITIES CONDUCTED DURING THE YEAR 2002-2003

Name of the Programme officers :

Prof. S. N. Hatekar

Prof. K. H. Mane

Prof. S. M. Padme

Name of the Secretary :

Mr. Jayesh Bhuvad

During the academic year 2002-2003 the N.S.S unit of our college enrolled 80 volunteers. Their contribution and their duty towards the nation was outstanding.

An area named Vasari Hill, Goregaon (W), Mumbai, was adopted as the target area and the theme for this year given by the University was "JALSAVARDHAN".

HEALTH PROGRAMME

1. We undertook cleanliness project campaigning about the importance of cleanliness and the effect of dirt. Our volunteers performed a Street Play in the adopted Vasari Hill area.
2. PULSE-POLIO-IMMUNISATION:
We gave service of our volunteers in adopted area at Vasari Hill. The volunteers participated in Pulse Polio Immunisation about 190 people benefitted from the Project.
3. UNIVERSITY LEVEL ACTIVITIES:
Twice a month we visited our adopted area Vasari Hill regarding our Project
(a) Tobacco and Cancer awareness project
(b) Health and Hygiene.
4. IMPORTANCE OF ENVIRONMENT:
The importance of environment was clearly explained by the University N.S.S. unit.

5. INDEPENDENCE DAY PROGRAMME:

We celebrated Independence Day in our college premises and also conducted a Patriotic Song Singing Competition namely "AZADI" with the help of Lions Club of Malad-Borivali.

On 14th August Our programme officer with four volunteers attended an orientation session which was held at Tata Memorial Hospital. It was on account of Cancer Control Programme.

BLOOD-DONATION DRIVE :

It was organized with the help of Indian Red Cross Society on 31st Nov., 2002 and 60 bags of blood were collected.

"JALSAVARDHAN (WATER CONSERVATION)"

The N.S.S. Unit of our college conducted a 10 days residential Rural Camp at "Tandulwadi Village" (Saphale).

The camp was conducted from 21st December 2002 to 30th December 2002.

During this period in the morning session, volunteers had undertaken the project of "Well Digging" and reached upto water level. Following are the activities that were undertaken in the evening session.

- a) Conducting the survey about "Adivasis Life Style".
- b) Cleanliness project was conducted at the ground of 'Amchi Shala' and near Grampanchayat
- c) Lecture by Mr. T. R. K. Somaiya on "Human Values".
- d) Debate was conducted between two volunteer groups on "PRESENT EDUCATION SYSTEM IN INDIA".

LITERARY ADVERTISING & DEBATING SOCIETY
Report of Activities held in
2002-2003

The Literary Advertising and Debating Society provides - a platform to the students to bring out their literary talents. For the year 2002-2003, Mr. Samir Malaye F.Y.B.Com C-114 was appointed as the secretary of the society.

The activities of the society for 2002-2003 began by a speech given by Samir Malaye on the occasion of the 55th Independence Day.

In association with the Forum of Free Enterprise Mumbai Chapter, the society organised an elocution competition on 18th December 2002.

Besides this, the members of the society participated in various intercollegiate competitions and won the following prizes.

1. Samir Malaye 3rd prize at elocution competition organised by Vivek College Goregaon.

2. Mahesh Bari 2nd prize at story writing competition organised by Lala Lajpatrai College.

The society along with the magazine committee organised an essay writing competition so that the articles could be selected for the magazine.

The society takes this opportunity to thank the Principal, Vice Principal, teaching and non-teaching staff for the co-operation extended in conducting the activities of the society

Prof. N. S. Lele
Prof. S. S. Desai
(In-charge of LADS)

REPORT OF THE STUDENTS' COUNCIL FOR THE YEAR 2002-2003

As per the permission of the Maharashtra Universities Act, 1994 and as per the University of Mumbai directives, the Students' Council of our college was constituted for the year 2002-2003.

The following persons were the members of the Council.

Sr.No.	Name of the person	Particulars
1.	(Principal) Prof. Mrs. Savita Aware	Chairperson.
2.	Prof. Mrs. Swati A. Mandavawalla	Prof. In-Charge.
3.	Prof. Shri S. N. Hatekar	Programme Officer N.S.S.
4.	Prof. Mrs. Sharada Gaitonde	Prof. In-Charge Cultural Activities.
5.	Prof. B. V. Tekle	Sports Director.
6.	Mr. Harshad Karnik (T.Y.B.Com)	General Secretary.
7.	Mr. Sagar Acharya (S.Y.B.Com)	Cultural Secretary.
8.	Mr. Hemant Padgaonkar (S.Y.B.com)	Asst. Cultural Secretary.
9.	Mr. Jayesh Bhuwad (S.Y.B.com)	N.S.S. Secretary.
10.	Mr. Prasad Tiwari (S.Y.B.com)	Gymkhana Secretary.

Sr. No.	Name of the person	Particulars
11.	Leena Vaidya (S.Y.B.com)	L.R.
12.	Swetha Sadasivan (S.Y.B.com)	L.R.

The Students' Council conducted the following activities.

1. The activities of the students' council started with a grand Friendship Day in August.
2. Intercollegiate patriotic songs singing competition, held on 15th August, 2002.
3. Tie, Saree, Rose Day, Traditional Day, Pink & Blue Day etc. were organised as usual.
4. A career guidance seminar was organised by Students' Council in September which provided guidance to the students for selecting careers in the field of commerce.
5. IBM-ACE conducted an intercollegiate aptitude test in our college through Students' Council to which a majority of students responded.
6. During the academic year 2002-2003, Student's Council organised the 31st Annual day of the college on 18th January, 2003 on a very grand scale. Dr. A. D. Sawant Jt Director, Higher Education (grants) Mumbai was the Chief Guest. The trustees and governing council members also graced the occasion.

The academic and Inter collegiate level prizes were awarded to the winners. The magnificent cultural show, put up by the students on the occasion was appreciated by one and all.

Our student members of Students' Council participated in various intercollegiate competitions and won laurels We are proud to announce that our student members are shining stars who are worth mentioning, for singing Mr. Vishal Kothari, Sagar Acharya and Habib Mehmoodi.

Mr. Vishal Kothari has won first prize in solo singing competition at Kshitij festival and intercollegiate patriotic song singing competition. He has also won first prize in solo singing at state level at Swar Sanskar. Mr. Sagar Acharya has won third prize in Duet singing in intercollegiate festival and also at State level.

Mr. Habib Mehmoodi has won first prize in intercollegiate solo singing competition at N.K.T.T. college and at St. Andrew's College. He has also won first prize in solo singing competition at India Sabka at National level and was also selected as Best Boy (Sr. College) for the year.

Ms. Poonam Pandey has won first prize in solo dance at D.T.S.S. College and was also selected as the Best Girl (Sr. College) for the year.

We are proud to announce that our senior college girls stood second in the intercollegiate patriotic song singing competition organised by our college along with Lions Club of Malad-Borivali.

In addition to this our members have also participated and have won various prizes in different intercollegiate competitions in the field of Literary and Fine Arts.

Mr. Hemant Padgaonkar of S.Y.B.com was the most active member of the Student's Council for the year 2002-2003. Mr. Harshad Karnik of T.Y.B.com performed his duty as general secretary during the academic year by devoting his time in the Students' Council activities.

The council is thankful to the management and Principal Mrs. Savita Aware, Vice Principal Prof. Mr. A. M. Bhende, Teaching and Non Teaching Staff of the college and all the students who participated in various events during the academic year.

Harshad Karnik
General Secretary
Students' Council

Swati A. Mandavawalla
Prof. In-Charge
Students' Council

GYMKHANA

Prof. B. V. Tekle (Director of Sports)

It is proud pleasure to put before you the magnificent performance of our students in different games and sports.

In the field of sports our volley-ball team (women) secured third place in the Inter-collegeiate volley- ball Tournament organised by University of Mumbai.

Miss Pratibha Sathe of T.Y.B.com and Miss Leena Vaidya of S.Y.B.com were selected to represent the university of Mumbai at National level Volley-Ball Tournament. Mr. Memon Shafi Anwar of F.Y.B.com & Sheikh Abdulaha of F.Y.B.com secured second place in Carrom Doubles Intercollegiate Tournament organised by university of Mumbai.

Another rising bright star in our college horizon is Miss Sonali Sanap of F.Y.J.C. who swam to glory in the lawn Tennis Championship at National Level. She also won Taluka, District and State Level Lawn Tennis Tournament. Miss Sonali Sanap Stood 5th at Inter-National lawn Tennis Tournament.

ANNUAL ATHLETIC MEET WAS HELD AT Bhavans College Ground on 3rd Jan, 2003

The individual Championship were:

1. Tiwari Prasad Of S.Y.B.com	}	Senior Boys
2. Yadav Pramol of S.Y.B.com		Senior Girls
3. Miss Jyoti Sawant of S.Y.B.com		Junior Boys
4. Kadali Kishor of F.Y.J.C.		
5. Miss Supriya Dutta Chowdhary of S.Y.J.C.	}	Junior Girls
6. Miss Santosh Choudhari of F.Y.J.C.		

I sincerely hope that I shall receive more co-operation and encouragement from the Principal, management and sports lovers in the year to come.

Prof. B. V. Tekle

ENGLISH LITERARY ASSOCIATION (Report 2002-2003)

The English Literary Association, one of the language associations of the college has always endeavoured to organize activities in the interest of the students all round development. It has been our attempt to organize activities within the parameter laid down by the college. So, despite paucity of space, limitation of time and a crippling budget we organize some activities.

Activities began in September with an elocution competition in all languages. Forty-three participants put forth their views on a variety of contemporary topics. A group discussion followed shortly afterwards and the topic was "Should IT replace language at the higher secondary level?" With the term end exam round the corner activities came to a stand still at the end of September.

In the second term we invited Jayanti Ghose a well known columnist and career counsellor to deliver a lecture on career options available to commerce students after the XII. Today's student is caught on a roller coaster ride comprising of college, tuitions and examination. The motto is "Ink before you think!" A student is programmed to write expected answers to increase his score. In such a scenario, he is too bewildered and too immature to choose his career. The wide number of careers open to him confuse him further. This is where career counselling who comes in.

Jayanti Ghose is involved in personal and group counselling, touched upon various careers open to commerce students. She also spoke about the factors to be taken into consideration while choosing a career. Question hour at the end of the talk saw many of the students asking many wide-ranging questions.

Our thanks to Prof. Rashmi Kulkarni, Prof. Bagade, Prof. Mini Abraham for their active participation and to supervisor Dr. P. Dadhich, Vice principal Mrs. J. Vyas and Principal (Mrs.) S. Aware for their encouragement.

Mr. S. J. Bhandare

C. R. GROUPS (JR. COLLEGE)

The C. R. Groups of Jr. College proposed to organise a seminar on "Board Exams will overburden primary students" which was readily accepted by the Principal S. Aware. She also provided ample information regarding the negative and positive aspects on the above said topic to the participants which enriched their knowledge.

The programme was held on 18th Sep, 2002. The inaugural speech was given by the Principal S. Aware. The following students of Jr. College presented their papers on the topic.

1) Shah Nikhil	2) Mahesh Vyas	3) Snehal Sonavane
4) Mussarat Hazi	5) Sandeep Singh	6) Saurabh Bhosale
7) Sailesh Vora	8) Kunal Chandak	9) Rahul Gupta
10) Urmila Jadhav	11) Aashish Garg	12) Chetan Jain
13) Bhavana Holani	14) Amol Kumeria	15) Siddharath Mungekar

C. R. Groups of Jr. College expressed their heartfelt gratitude to the Vice Principal Prof. J. G. Vyas, Supervisor Dr. Pratibha Dadhich, Prof. S. Yadav, Prof. S. S. Srivastava & other Jr. College teachers for extending their whole hearted support and co operation to make this programme a grand success.

The C. R. Group of Jr. College organised an all language "ELOCUTION COMPETITION" on "MASS BUNKING IN COLLEGE". Many students participated enthusiastically. Manifold reasons were highlighted for mass bunking which included the defective education system, ineffective teaching methods, poor infrastructure, trend etc. Solutions to the problem were also given by the participants.

The Judges for this competition were Prof. K. S. Vachhrajani, Prof. B. P. Singh, Prof. Mini Abraham. After hearing the students Prof. K. S. Vachhrajani spoke comparing the present situation & attitude of the students to that of the past Prof. J. Vyas (Vice Principal) Prof. P. Dadhich (Supervisor) also expressed their views on the above mentioned topic and put some

suggestions before the Principal S. Aware.

At the end, Principal Madam Aware in her concluding speech advised the students to stop this practice as it has crossed all limits to match the saying "Anything done in excess is poisonous".

Following Students were the winners of this

Elocution Competition :

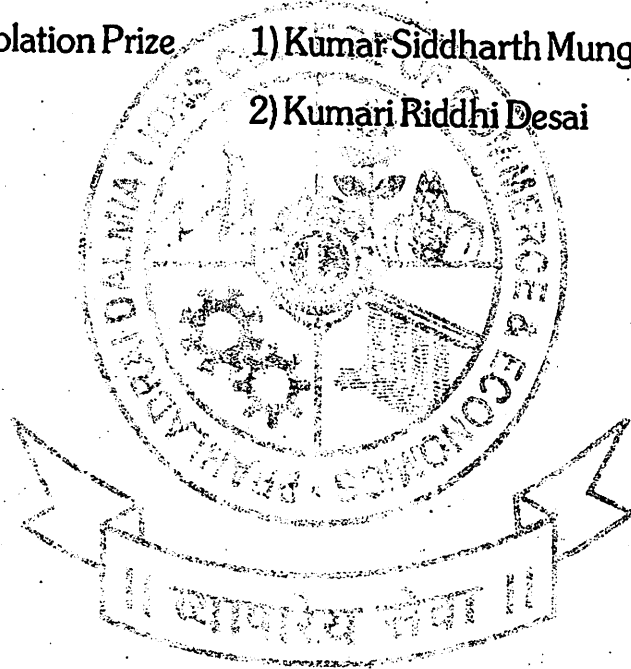
First Prize : Kumar Ashwin Thanvi

Second Prize : Kumari Swati Bajori

Third Prize : Kumar Kunal Chandak

consolation Prize 1) Kumar Siddharth Mungekar

2) Kumari Riddhi Desai

C. R. Groups

Seminar/Workshops attended by staff Member in 2002-2003

No.	Name	As	At-On	Topic
1	Prof. C.R Sadasivan (Head) Department Of Economics	Participant	Goa 23-25 Oct, 2002	Save & Strengthen Public Funded Education System
		Guest Speaker	Arts Commerce 4th Dec, 2002	Empowerment of Women in Society.
		Speaker	D.B.J. College Chiplun 12th Jan, 2003	Higher Education in Maharashtra.
		Guest	EMS Namboodiripad Memorial Centre 5th April, 2003	Alternative Economic Policies in the emerging world.
2	Prof. Latha Krishnan Department of Eco.	Participant	M.K.E.S. 9th August, 2002	Syllabus For T.Y.B.com
3	Prof. Mrs. N. S. Lele Department of Maths /Stats/Computors	Participant	G. S. Saraf College 17th August, 2002	Quality Education (NAAC)
4	Mrs. S.S.Telarg Department of Law	Participant	G. S. Saraf College 17th August, 2003	Quality Education (NAAC)
		Participant	G. S. Saraf College 7th Feb, 2003	Women's Development Cell
5	Ms. S. S. Desai Department of Maths /Stats/Computors	Participant	G. S. Saraf College 17th Aug; 2002	Quality Education (NAAC)
		Participant	G. S. Saraf College 7th Feb; 2003	Women's Development Cell
6	Prof. D. M. Kadhi	Participant	G. S. Saraf College 17th Aug; 2002	Quality Education (NAAC)
7	Prof. S. Padme	Participant	Dahanuker College 30th June, 2002	Modikied T.Y.B.com Syllabus in Accountancy
		Participant	S.N.D.T. University 15th Feb; 2003	commerce Education in the new millennium
8	Prof. M. Gadekar	Participant	M.K.E.S. College 9th August, 2002	Syllabus for T.Y.B.com
		Participant	P. D.-Lions College 23-24 September, 2002	Challenges before Higher Education
		Participant	NIEPA New Delhi 19-21 February 2003	Globalisation & Challenges for Education
9	Ms. Shital Shah Librarian	Participant	SNDT University 27th September, 2002	Library Ergonomics
		Participant	Ruia College 23rd November 2002	Quality Improvement in in Library Management
		Participant	Vaze College 15th January, 2003	Preparation for NAAC by the college Librarians.

DEGREE COLLEGE STAFF LIST 2002-2003

MRS. SAVITA S. AWARE

Principal

◀ ECONOMICS DEPARTMENT ▶

1. Mr. C. R. Sadasivan (Head Of Dept.)
2. Dr. Latha Krishnan
3. Mr. M. N. Bhise
4. Mr. Mahesh Gadekar

◀ COMMERCE DEPARTMENT ▶

1. Dr. A. M. Bhende (Head of Dept.)
2. Mr. D. D. Daffe
3. Mr. S. V. Chandatre
4. Mrs. Sharda Gaitonde
5. Mr. Kiran Mane

◀ LAW DEPARTMENT ▶

1. Mrs. S. S. Telang

DR. A. M. BHENDE

Vice-Principal

◀ ACCOUNTANCY DEPARTMENT ▶

1. Mr. N. R. Tapiawala (Head Of Dept.)
2. Mr. B. K. Patel
3. Mr. D. M. Kadhi
4. Mr. D. J. Ruparelia
5. Mr. A. B. Mehta (P.T.)
6. Mr. Padme Shiva

◀ MATHS & STATS DEPARTMENT ▶

1. Mr. N. T. Gandhi
2. Mrs. N. S. Lele
3. Mrs. S. A. Manbavawala
4. Mrs. S. S. Desai
5. Mr. S. N. Hatekar

◀ ENGLISH DEPARTMENT ▶

1. Mr. C. K. Anandan

JUNIOR COLLEGE STAFF LIST 2002-2003

MRS. SAVITA S. AWARE

Principal

◀ COMMERCE / ACCOUNTANCY ▶

1. Mr. S. S. Shrivastava
2. Ms. Shakuntala Yadav
3. Mr. K. S. Vachharajani
4. Mr. Manoj Jariwala
5. Mr. A. D. Patel
6. Mr. D. P. Mehta
7. Ms. Rajkumari Vyas
8. Mr. Bharat Pandey
9. Ms. Rashmi Shah
10. Mr. Kiran Pandey
11. Ms. Asha Patel

◀ ECONOMICS ▶

1. Ms. Jyostna Vyas
2. Ms. Asha Prasad J.
3. Ms. Jayshree R.
4. Ms. Mercy Abraham
5. Mr. Arunkumar Shingh

◀ MATHS / STATS ▶

1. Mr. S. S. Pai
2. Mr. B. P. Shingh

◀ ENGLISH ▶

1. Ms. S. J. Bhandare
2. Mr. Bagade Anil
3. Ms. Rashmi Kulkarni
4. Ms. Mini Abraham

◀ LANGUAGES ▶

1. Ms. Geeta Naik (Guj.)
2. Dr. P. R. Dadhich (Hindi)
3. Dr. P. Kushalka (Hindi)
4. Mr. Shivpoojan Pandey (Hindi)
5. Dr. Rohini Takle (Marathi)

◀ SPROTS DIRECTOR ▶

1. Mr. B. V. Tekle

LIST OF NON-TEACHING STAFF 2002-2003

No.	Name of the Staff	Designation	No.	Name of the Staff	Designation
-----	-------------------	-------------	-----	-------------------	-------------

◀ OFFICE STAFF ▶

1.	Mr. P. N. Sharma	Registrar
2.	Mrs. Leela Peter	Acct. / Supdt.
3.	Mr. S. K. Pandey	Head Clerk
4.	Mr. V. Y. Gosavi	Sr. Clerk
5.	Mr. M. B. Savaratkar	Sr. Clerk
6.	Mr. Sagarmal Saini	Sr. Clerk
7.	Mr. Nitin Presswala	Jr. Clerk
8.	Mrs. Rasika Patkar	Jr. Clerk
9.	Mrs. Medha Sawant	Jr. Clerk
10.	Mr. Vijay B. Chavan	Jr. Clerk
11.	Ms. Sarita Tayshete	Jr. Clerk
12.	Mr. Vikas Jamdhade	Jr. Clerk
13.	Mr. S. V. Wamanshe	Lib. Attedt.
14.	Mr. B. N. Shedje	Lib. Attedt.
15.	Mr. Udaram Saini	Lib. Attedt.
16.	Mr. D. J. Shinde	Lib. Attedt.
17.	Mr. J. C. Tiwari	Lib. Attedt.
18.	Mr. R. B. Yadav	Lib. Attedt.
19.	Mr. S. T. Sarode	Lib Attedt.

20.	Mr. C. K. Chandran	Lib. Attendt.
21.	Mr. S. R. Varma	Lib. cond.
22.	Mr. Prahlad Chauhan	Peon
23.	Mr. T. M. Kharade	Peon
24.	Mr. Ashok Sarpe	Peon
25.	Mr. Rajesh Dubey	Peon
26.	Mr. Bharat Likhar	Peon
27.	Mr. P. N. Singh	Watchman
28.	Mr. P. D. Vaidkar	Watchman
29.	Mr. Gangaram Solanki	Sweeper
30.	Mrs. Saroj Jajot	Sweeper
31.	Mr. Mangal Jedia	Sweeper

◀ LIBRARY STAFF ▶

1.	Ms. Shital Shah	Librarian
2.	Mrs. L. S. Buwa	Assist. Libr.
3.	Mr. S. S. Vagal	Jr. Clerk
4.	Mr. K. P. Patil	Lib. Attedt.
5.	Mr. R. S. Varma	Lib. Attedt.
6.	Mr. A. P. Yadav	Lib. Attedt.
7.	Ms. Ahsh A. Yadav	Peon

COLLEGE MAGAZINE 2002-2003

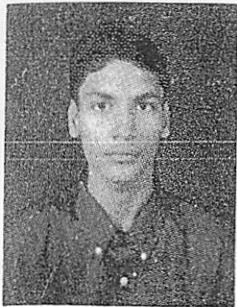
ENGLISH SECTION

<u>Page No.</u>	<u>Title</u>
19.	» Role of Students in the development of Higher Education - Samir S. Malaye (F.Y.B.Com 'C')
21.	» Value of Education - A Necessity - Miss Rupali Pawar (F.Y.J.C. 'I')
22.	» Role of citizens in keeping Mumbai city clean - Aseel (F.Y.B.Com 'A')
24.	» Higher Education and the role of Students - Amit N. Varma (S.Y.B.Com 'F')
26.	» This is Mumbai - Manish Kothari (F.Y.B.Com)
27.	» Value of Life - K. Mrudula Reddy (S.Y.B.Com 'A')
28.	» Never Marry A Software Engineer - Sanghvi Chandresh B. (S.Y.B.Com 'E')
30.	» I Wish I Could Fly - Bhavana K. Holani (F.Y.J.C. 'B')
31.	» Your Life and Indian Ad - Lines - Priyansh Falgunia (S.Y.B.Com 'B')
32.	» Your Life's A/C - Sumit Bachhawat (S.Y.B.Com 'A')
33.	» Dreamland - Bhavana K. Holani (F.Y.J.C. 'B')
34.	» Never can I leave them behind - K. Mrudula Reddy (S.Y.B.Com 'A')
35.	» Life, Sorry Sir, Cheer up - Lalita S. Dugar (F.Y.B.Com 'B')
36.	» Jokes - K. Mrudula Reddy (S.Y.B.Com 'A')

Our Rank Holders

List of F.Y.J.C. Topper (appeared in March 2002)

Ist

Mr. Jatinkumar S. Jadodia
S.Y.J.C. - F (434)

IInd

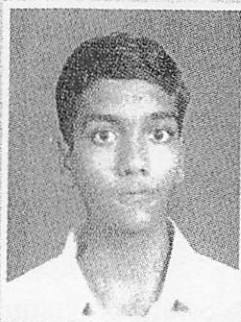
Ms. Sweta V. Jatinv
S.Y.J.C. - B (431)

IIIrd

Ms. Neha V. Sachde
S.Y.J.C. - C (427)

List of S.Y.J.C. Topper (appeared in March 2002)

Ist

Mr. Vikram A. Jain
Left the College (484)

IInd

Mr. Vikash Khetan
Left the College (482)

IIIrd

Ms. Swati M. Joshi
F.Y.B.Com - C (481)

List of F.Y.B.Com Topper (appeared in March 2002)

Ist

Mr. Jignesh N. Ganthia
S.Y.B.Com - B (492)

IInd

Mr. Mahabal A. Doshi
S.Y.B.Com - B (464)

IIIrd

Ms. Mamta R. Agarwal
S.Y.B.Com - A (463)

2002-2003

Prahladrai Dalmia Lions College Of Commerce & Economics

Our Rank Holders

S.Y.B.Com

Ist in S.Y.B.Com - March 2002
Mr. Manish R. Mehta
T.Y.B.Com - B

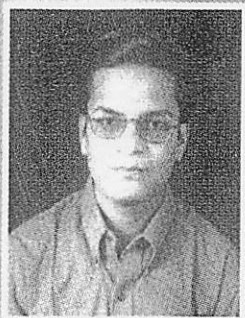

IInd in S.Y.B.Com - March 2002
Mr. Rajesh D. Gada
T.Y.B.Com - A

IIIrd in S.Y.B.Com - March 2002
Mr. Megh K. Agarwal
T.Y.B.Com - A

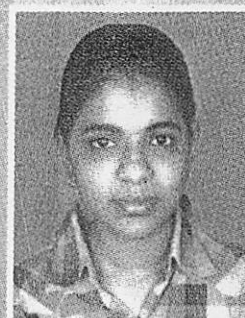
T.Y.B.Com

Ist in T.Y.B.Com - April 2002
Mr. Siddharth Bagadia
565/700

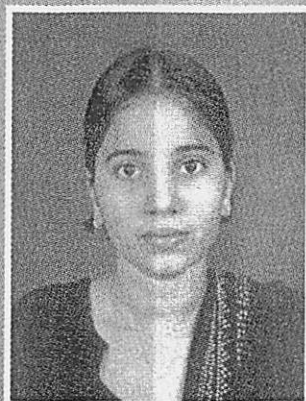

IInd in T.Y.B.Com - April 2002
Mr. Sushant S. Dalmia
563/700

IIIrd in T.Y.B.Com - April 2002
Ms. Sweta D. Dhanuka
558/700

Jewels of our College

Best Girl Sr. College 2002-2003
Ms. Poonam Pandey

Best Boy Sr. College 2002-2003
Mr. Habib Mehmoodi

Best Girl Jr. College 2002-2003
Ms. Sonali Sanap

Best Boy Jr. College 2002-2003
Mr. Ashish Gare

2002-2003

Prahladrai Dalmia Lions College Of Commerce & Economics

Awarded PHD in April 2002

Dr. A. M. Bhende
Vice principal

TOPIC FOR RESEARCH

WORKING OF MANAGEMENT INSTITUTE IN MAHARASHTRA

Bringing Laurels to the College

Miti Khot
F.Y.B.Com - C
• 2nd Place in Mehendi Competition at Rendezvous Festival Organized by Lala Lajpatrai College

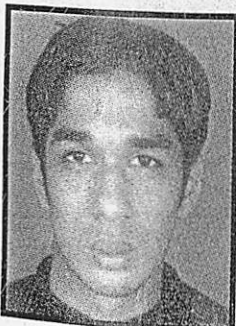
Jyoti Sawant
S.Y.B.Com - E
• 3rd Place in Carrom Girls Doubles At K. E. S. Trophy
• 1st Place in Carrom Mixed Doubles At K. E. S. Trophy

Mr. Manish C. Kothari
F.Y.B.Com - C
• 1st Prize in Candle earring at "Rendezvous" festival organized by Lala Lajpatrai College (Intercollegiate Level)

Leena Agarwal
S.Y.B.Com - A
• 2nd Place in Mehendi Competition at Rendezvous Festival organized by Lala Lajpatrai College

Mr. Sarvesh S. Kedia
F.Y.B.Com - C
• 3rd Prize in News Paper Making at "Rendezvous" festival organized by Lala Lajpatrai College (Intercollegiate Level)

Ms. Poonam S. Pandey
F.Y.B.Com - D
• 1st Prize in Solo Dance DTSS College

2002-2003

Bringing Laurels to the College

Mr. Samir S. Malaye

F.Y.B.Com - C

- 1st Prize in elocution competition organized by Lads and forum enterprise (collegiate level)
- 3rd Prize in elocution competition intercollegiate level at Vivek College
- Stood among the top 15 at Kuparel College organized by Anti-Doury movement in elocution competition at inter collegiate level.
- Secretary of literary Advertising Debating Society 2002-2003

Mr. Dilip H. Bhati

F.Y.B.Com - A

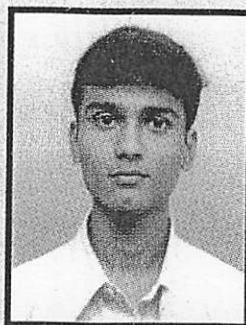
- 3rd Prize intercollegiate Painting Competition held by National Institute of Event Management (National Level)

Mr. Habib Mehmoodi

T.Y.B.Com - D

- 2nd Prize in the (Solo High Vocal) "IN TUNE" music festival organized by St. Andrews College
- 3rd Prize in the (Duet Singing) "Cres Cendo" festival organized by M. K. E. S. College, Andheri
- 1st Prize in the (Duet Singing) "Rand Tarang" festoval organized by N. K. T. T. College, Thane
- 1st Prize in the Solo Self Competition Singing Event organized by "India Sabka" (Intercollegiate Competition Level)

Mr. Mahesh Bari

F.Y.B.Com - A

- 2nd Prize in Story Writing
- 3rd Prize in News Paper Making at Rendezvous Festival organized by Lala Lajpatrai College (Inter Collegiate Festival)
- C. L's 2nd Prize at "Crescendo" festival organized by M. K. S. College (Kutumbara) (Intercollegiate Festival)

SAD DEMISE

Mr. Anand Jayprakash Upadhyay

30th June 1977 - 18th November 2002

CONDOLENCES

We express our heartfelt condolences on the sad and premature demise of our past student during the course of this academic year.

Our Students Council

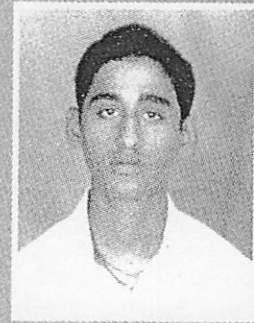
Active Students

General Secretary
Mr. Harshad Karnik
T.Y.B.Com

Cultural Secretary
Mr. Sagar Acharya
S.Y.B.Com

Asst. Cultural Secretary
Mr. Hemant Padgaonkar
S.Y.B.Com

N.S.S. Secretary
Mr. Jayesh Bhuvad
S.Y.B.Com

Sports Secretary
Mr. Prasad Tiwari
S.Y.B.Com

N.S.S. Representative
Ms. Pratibha Sathe
T.Y.B.Com

Ladies Representative
Ms. Swetha Sadasivan
S.Y.B.Com

Ladies Representative
Ms. Leena Vidya
S.Y.B.Com

F.Y.B.Com Topper
Mr. Jignesh Ganthi
S.Y.B.Com

2002-2003

Prahladrai Dalmia Lions College Of Commerce & Economics

Achievers in Sports

University Level

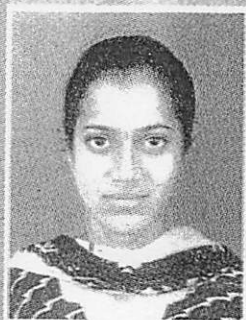
Captain
Ms. Margaret Sharma
S.Y.B.Com

Vice - Captian
Ms. Purnima Arora
S.Y.B.Com

University 4th Place
Ms. Pratibha Sathe
T.Y.B.Com

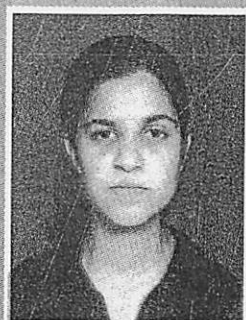
Ms. Leena Vaidya
S.Y.B.Com

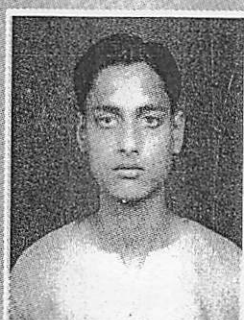
Ms. Pournima Prabhu
S.Y.B.Com

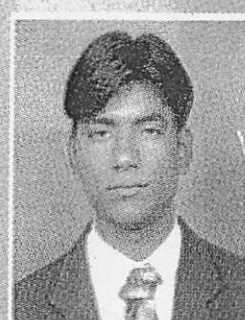
Ms. Pooja Dani
F.Y.B.Com

Ms. Pooja Soni
F.Y.B.Com

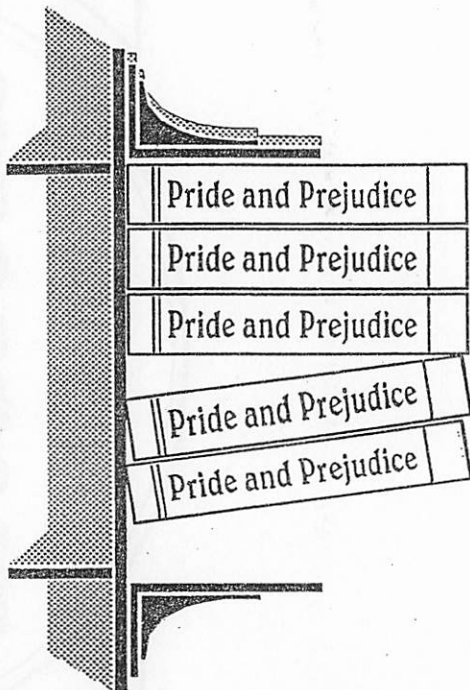
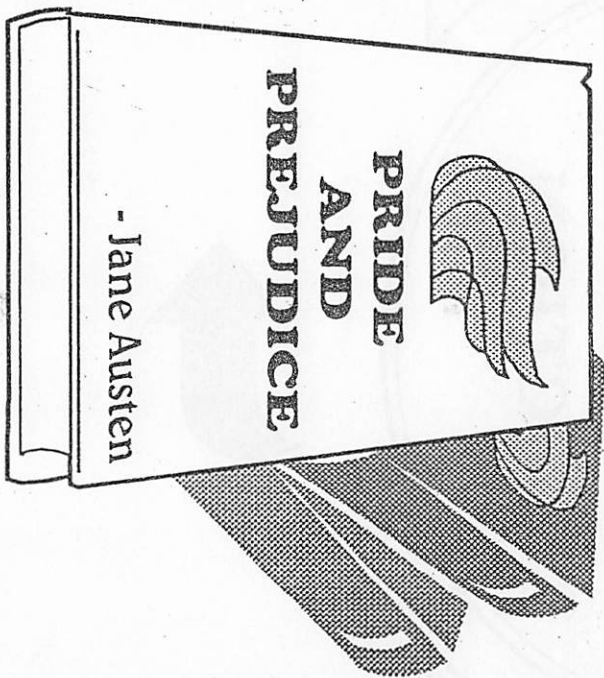
Mr. Abdullah Khan
F.Y.B.Com

Mr. Shafi Memon
F.Y.B.Com - D

2002-2003

Prahladrai Dalmia Lions College Of Commerce & Economics

ENGLISH

SECTION

ROLE OF STUDENTS IN THE DEVELOPMENT OF HIGHER EDUCATION

Education is the development and training of one's mind, character, skills by instruction, study or example. Education is both a training of minds and training of souls, it gives both knowledge and wisdom. By means of education human resource can be developed in many ways.

Education has made vast strides since we attained independence. We have about 100 Universities today, as against 19 in 1947. Today the number of affiliated colleges and Universities teaching institutions exceeds 3000 in the aggregate, as against 700 in 1947.

It is true that the higher educational system has produced a few outstanding academic people equipped with scientific and technological capability, but by and large, the higher education is neither quite relevant nor effective to meet the challenges of the 21st Century. Here, the situation in higher education is unsatisfactory and even alarming in some ways. The first objective of higher education should be to turn out integrated personalities in whom have been inculcated noble ideals. Your education has been in vain if it has not fostered in you the habit of clear and independent thinking. There are well-dressed foolish ideals, just as there are well-dressed fools, and the discerning man must be able to recognise them as such.

Students can play a vital role in development of higher education. At present, higher education is often consigned to the citadels of elites content with their narrow specialisation and remaining aloof from the problems of larger society. Since educational systems largely reflect and reproduce, rather than alter, the economic and social structure of the societies in which they exist, any programme or set of policies designed to make education more relevant for development becomes a failure. In other words, it does not respond to the needs of changing social structure. On the other hand, the content of education reflects, the values of dominant class. Therefore we cannot have an educational system promoting knowledge, discipline, equity and truth unless we have a society embodying them. Students can help by confining their attention to changes in educational system which can serve

the interests of the common man.

Today, Education has become a business. The university's objective of learning becomes distorted with cramming of points enumerated in the note books. The students do not read original book, do not apply their imagination nor get a chance to think or apply their minds for solving the problems of the country. Students should urge for elimination of degrees and examination and then not only the quality of education will considerably improve but also the number of students in higher education will be less. The employing agencies instead of depending on degree holders will devise their own system of evaluation to select candidates for their institutions.

Students who actively participate in constructive activities while obtaining higher education, mould themselves into successful citizens. Participation in elections, organising events, participating in extra-curricular activities would serve as a launching pad for future activities including political leadership particularly in a democracy. A school in Kolkata has, two weeks ago started using an English grammar text written by their students. A country like Korea has need based training which is both cost effective and serves the country's needs.

Students for the development of higher education should participate in the rural work programme. It follows from this that each student along with classroom learning must take up some ameliorative activity in rural areas. This should be part & parcel of a course programme and both the teachers and students must be involved in the process of rural work.

Our aim in the coming years should be to create, at least top 1000, best of the best, institutions of higher education. It is possible, provided every higher education institution works hard in that direction. Simultaneously, both State and Central Government and users of higher educated youth must encourage and create the right environment.

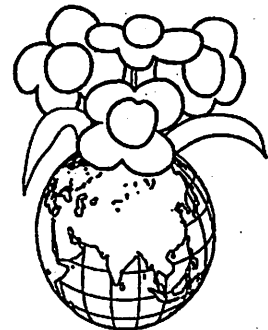
We, the students have to play a vital role as higher education is for our development.

- Samir S. Malaye
F.Y.B.com 'C'

VALUE OF EDUCATION - A NECESSITY

We need citizens truly educated,
Not mere college passmen.
Clean people, not merely shaved and starched.
Dignified not fashionably dressed.
Religious, not powerness
Virtuous, not cowards.
Artists, not lascivious.
Prosperous, not just rich
Loyal, not servile
Not sheepish but dutiful.
Kind people, not just sentimental.
Courageous, not quarrelsome
Not just polite but considerate
Not domineering but self controlled
Intelligent, people not merely opinionated
Determined, not destinate.
Disciplined, not cowed
Social, not just gregarious
Progressive, not just factious
Imaginative, but just superstitious
Not vindictive, but just people
Not liars, but truthful
We need beautiful India and
Not just decorated

- Miss Rupali Pawar
F.Y.J.C. - I

ROLE OF CITIZENS IN KEEPING MUMBAI CITY CLEAN

Mumbai is considered as the heart of India. There are more than a thousand people coming daily to Mumbai from villages in order to find their livelihood. Because Mumbai is the place which always welcomes people, provides them with shelter, job opportunity, success, fame, money & every thing. It was rightly said that "Once who come mumbai has never returned." It is city of fantasy; Mumbai is a beautiful city but today it is crowded with people and due to this we find more pollution which makes the city destroy & filthy.

Today Mumbai is congested & polluted, unplanned growth of city brings about more & more slums where dirt and disease breed. Huge industries spread pollution by releasing chemical, waste thoughtlessly. Increasing number of automobile spread air pollution. Mumbai city is on the brink of total ecological disaster and the reason behind this is lack of cleanliness.

Cleanliness play a very important role in keeping the city clean. Foreign countries are considered more beautiful & appreciated only because of their maintenance of cleanliness. In order to understand importance of cleanliness we can take our own example if we keep our self clean by taking a bath everyday, wearing, washed & clean clothes we feel better & active. If we keep ourself, our surrounding, our area clean, the city will get automatically cleaned.

But in Mumbai cleanliness is a thing which is conspicuous by its very absence. Our clothes, our house, streets, hotels, gardens & theatres are usually dirty. It is shocking to find all our public places, even our hospitals, sanatoriums & places of worship are dirty, filthy and stinking. We find people freely using roadsides as toilets, spitting on all the available surfaces with betel leaves in their mouths, flies swarming round, road side vendors of uncovered eatables which looks really dirty, The reasons for our Mumbai's dirtiness are wrong habits, lack of proper sanitation & above all our chronic poverty &

illiteracy among our citizens.

Well, it is not possible for an individual to make the whole city clean. But it can be possible if every citizen joins to keep the city clean. It is the duty of each and every citizen to keep the city clean. In order to keep city clean every citizen should follow these steps.

1) Education : First and most important step to be taken in cleanliness of city is to educate the masses about the ill effects of dirtiness & pollution & to cultivate good quality and habit among every citizen. If the citizens understand the importance of cleanliness they will keep atleast their houses and area clean which will automatically result in cleanliness of city. Dirty habit of throwing garbage everywhere & spitting in public places make city dirty. But the citizen should have to give attention to these & it can be changed by changing the outlook, the habit & by using force of law if necessary.

2) Citizens in the city should give attention to public sanitation but it can be improved by citizens by cultivation of civic sense accompanied by proper & adequate civic amenities.

3) All the factories which release chemical wastes should be shifted away from residential area to safer non-residential area.

4) In order to make city clean citizens should also give note for growing tress & keep city green which make the polluted city healthy & fresh.

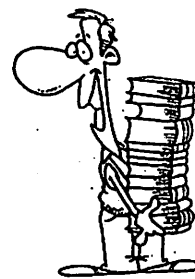
5) Every individual should maintain not only cleanliness but also orderliness. The city will be clean only when physical & environmental cleanliness is accompanied by mental cleanliness that is keeping one's thoughts clean & cultivating good qualities.

If all these measures are taken by every citizen in Mumbai, then definitely Mumbai will become real heart of India with a gem in it. Only then we will be able to proudly say that Mumbai is an evergreen & beautiful city.

- Aseel
F.Y.B.Com 'A'

HIGHER EDUCATION AND THE ROLE OF STUDENTS

Education is the process by which people acquire knowledge skills, habits, values or attitude. Education is also used to describe the results of the educational process. Education should help people become useful members of society. It should also help them to develop an appreciation of their cultural heritage and live more satisfying lives. Education takes place in school, colleges and universities, but much education takes place outside the classroom. Education involves both learning and teaching. In an organised instruction formal education is imparted but in less organised instruction informal education takes place by learning from the results of a lesson. Education is also imparted through parents, teachers, churches or religious institutions, programmes, news paper, magazines and society at large. There is general education, vocational education, special education, adult education then there is the early childhood education which is the first rung of the educational ladder. It is followed by elementary, secondary and higher education.

Higher education continues beyond high school. Here universities enroll thousands of students. Institutions of higher learning include a wide variety of community and junior colleges, technical institutes colleges, universities and separate professional schools. Community and junior colleges offer two year programmes in both general and career education. Most technical institutes offer programmes in such fields as automotive engineering, business and electronics. After completing a student receives an associate degree or a certificate in the case of certain types of specialized training. Some professional schools are not connected with a university. They offer advanced courses in business law and other fields.

After a student has gone through the various stages of education he acquires various skills, knowledge, develops the values and attitude in life. He has now become a member of society whereby his time for contribution to

the society comes. He can play a major role in the development of higher education being literate he can help to spread education to others to become literate, thus eradicating illiteracy. He can help others to acquire skills and develop knowledge, values and attitude which will help the individual to acquire higher education and thus be a valuable member of society.

The student who has acquired higher education can become engineers, doctors, dentist thus enter into education stream and give his contribution for higher education. He can enter industries and help to develop institution or give suggestions to improve or impart better education to his followers.

In these various ways, the student can contribute to the development of higher education.

- Amit N. Varma
S.Y.B.com 'F'

THIS IS MUMBAI

This is Mumbai, a city

Where the impossible and the improbable are highly achievable;

Where lovers love first and then they marry .

Where the road is the public dust bin; and carbon-dioxide,
more than oxygen;

Where sky - scrapers overlook the slums,

And house collapes as the monsoons come,

Where telephone bills can make one ill

And a person cannot sleep without a pill.

Where people act first and then they think

and there is more water in the milk, than in the sink.

Where students open their books but watch the birds,

Where money says it better than words

Where a person is praised after he dies,

And the food everywhere enriched with flies.

Where college admission mean hard cash,

And where cement is often mixed with ash.

This is Mumbai, my dear.

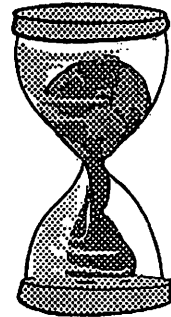
Never fear, come here, have a beer and visit Mumbai every year

- Manish Kothari
F.Y.B.com

VALUE OF LIFE

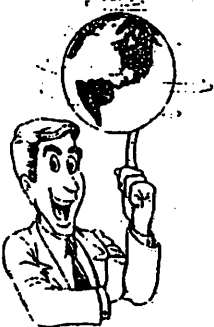
A well known speaker started his seminar by holding up a 500/- note in a room of 200, he asked, "Who would like to have this 500 note?" Hands started going up. He said "I am going to give this note to one of you. But first let me do this.

He crumpled the note and then asked, "Who still wants it?" still the hands were up in air. He dropped it on the ground and started to grind it on the floor with his shoe, and then asked.

"Who wants it now?" still the hands were up in the air. He then said;

"My friends; you have learned a very valuable lesson, No matter what I did to the money, you still wanted it because it did not decrease in value. It was still worth 500/- many a times in our lives, we are dropped, crumpled and ground into the dirt by the decisions we make and the circumstances that come our way. We feel as though we are worthless. But no matter what has happened or what will happen, you will never lose your value. You are special don't ever forget it.

Moral of the story : "Never let yesterday's disappointment overshadow tomorrow's dreams".

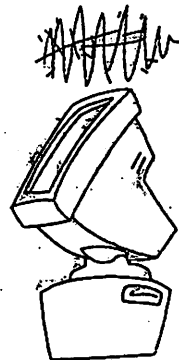
"Value has a value only if its value is valued by you".

- K. Mrudula Reddy
S.Y.B.Com 'A'

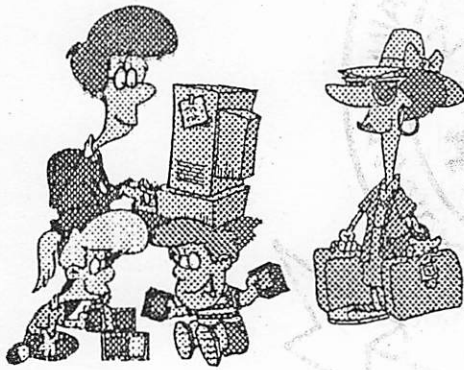
NEVER MARRY

A Software Engineer

- Husband : Hi dear, I am logged in.
- Wife : Have you brought the saree?
- Husband : Bad command or file name.
- Wife : But I told you about it in the morning!
- Husband : Erroneous syntax!
Abort, Retry, Cancel?
- Wife : Oh God! Forget it where's your Salary?
- Husband : File in use read only
Try after sometime
- Wife : Atleast give me your credit card so that ? I can do Some Shopping.
- Husband : Sharing Violation, access denied.
- Wife : I made a mistake in marrying you.
- Husband : Data types miss match.
- Wife : You are useless.
- Husband : By default
- Wife : Who was there with you in the car this morning?
- Husband : System unstable, PRESS
<ctrl><Alt> to reboot
- Wife : Would you like to have some snacks?
- Husband : Hard disk full.
- Wife : What is the relation between you and your receptionist?
- Husband : The only user with right permission.
- Wife : What is my value in your life?

Husband : Unknown virus detected !
 Wife : Do you love me or your computer ?
 Husband : Too many parameters.
 Wife : I will go to my dad's house.
 Husband : Program performed illegal operation it will close.
 Wife : I will leave you for ever.
 Husband : Close all programs and log out for another user.
 Wife : It is worthless talking to you
 Husband : Shutdown the computer
 Wife : I am going
 Husband : It's now safe to turn of your computer.

- Sanghvi Chanresh B.

S.Y.B.com 'E'

SUCCESS

What is Success ?

To see things as they might be
 instead of how they are ?

To travel where your goods may lead
 However longer far ?

To strive to make a difference in you
 Own creative way is to truly be

Successful in the life can live each day.

I WISH I COULD FLY

Between the clouds,
in the blue sky,
With the birds
I wish I could fly.

Over the mountain,
very very high,
Above the sea,
I wish I could fly.

Away from sorrows,
hatred and cry,
In eternal peace,
I wish I could fly.

Above the world,
grief and sigh
In pure air,
I wish I could fly.

Touching the stars,
in the sky which lie.
Towards the moon
I wish I could fly.

- Bhavana K. Holani
F.Y.J.C. 'B'

YOUR LIFE AND INDIAN AD - LINES

Your parents are insisting you to get married to a girl
and they show photos of girls of their choice

DHIKHAVE PE NA JAAO APNI AKAL LAGAAAO - Sprite

You would like to search for a girl on your own
GO FOR YAHOO SEARCH - Yahoo. com

You are invited to a party where you come across a lot of girls ..
WHENEVER YOU SEE COLOUR THINK OF US - Jenson &
Nicholson

Your are altogether confused, as all the girls are pretty
DOOND THE RAHA JAAOGE - Surf Excel

At last you find a girl, whom you wish to propose, the chances are ...
FIFTY FIFTY - Britannia Biscuits

At last your muster up courage and tell her ..
I LOVE YOU RASNA - Rasna

She stares at you for a while and says ..
LET'S TALK - Escotel prepaid Cellular

During the ensuing conversation she politely refuses your offer ..
ZOR KA JATKA ZARA DHEERE SE LAGE - Mirinda

And your heart breaks ..
IT JOINS EVERYTHING EXCEPT BROKEN HEARTS - QuickFix

But you still can't get her off your mind ..
GO GET IT - Visa power

At last she relents, when you give her
PYAR KA NAYA FUNDA - Cornetto

Next day you take her for a ride on you bike ..
NEIGHBOURS ENVY OWNERS PRIDE - Onida TV

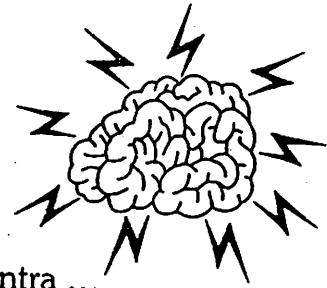
While going on the bike her father sees both of you and now
TASTE THE THUNDER - Thums Up

But at last he also agrees as you are ..
MADE FOR EACH OTHER - Wills

Then comes your marriage as you and ..
EVERYONE'S INVITED - Samsung

During the marriage the pundit recites the mantra
YEH FAVICOL KA MAZBOOTH JODE HAI TOOTEGA NAHI -
Fevicol

Then Starts
THE GOOD LIFE - Air Tel

- Priyansh Falgunia
S.Y.B.com 'B'

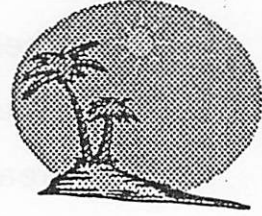
YOUR LIFE'S A/C

x	Your happiness is your profit	
	Your sorrow is your loss	+
	Your soul is your goodwill	
	Your heart is your fixed Asset	
+	Your duties are you outstanding expenses	
	Your friendship is your hidden adjustment	
	Your character is your capital	*
	Your knowledge is your investment	
-	Your patience is your interest	
	Your mind is your bank balance	÷
	Your bad thinking is your depreciation	
>	Your behaviour is your journal entry	÷
	Your wife is your partner	

- Sumit Bachhawat
S.Y.B.com, 'A'

DREAMLAND

When the trees in spring,
are filled with flowers,
When the earth is wet,
with cool mild showers.

Where the atmosphere is filled,
with sweet warm live,
Where sky is filled,
with pure white dove.

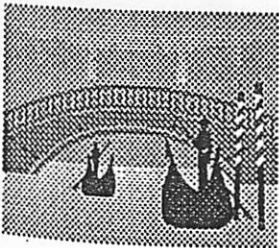
Where cool and calm,
is surrounding weather,
Where each and every heart,
is light as feather.

Where all the dreams,
are meant to be true,
Where each and every day,
brings happiness new.

Where the long of love,
the birds may sing,
Where every person is,
his hearts king.

Where day rises with beauty,
and ends with fun,
Where grief and pain,
have place none.

Oh ! God, I ask for
such a dreamland,
Where I may dwell,
with my every friend.

- Bhavana K. Holani
F.Y.J.C. 'B'

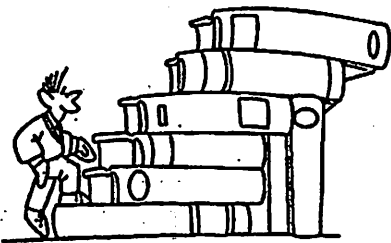
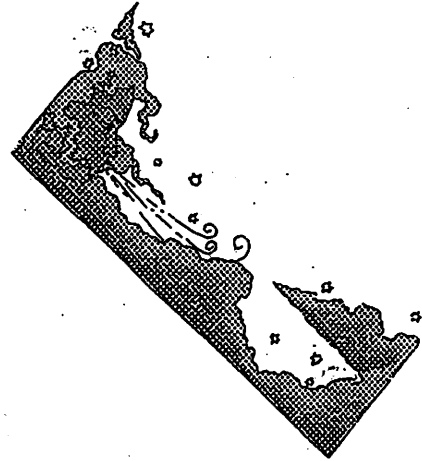
NEVER CAN I LEAVE THEM BEHIND

Never this day, I can forget
Never this road, I can leave
Never these memories, I can wash
Never these tears, I can wipe
They are all a part of me.
Never can I, leave them behind.

Days of happiness and sorrows
Roads of success and Failures
Memories of past and present
Tears of good and bad deeds
Are all a part of me
Never can I, leave them behind

Like a shadow, they are always there
To remind me of what I was
So never will I forget my little self
When goods days stand ahead me.

When you make the best in life
Never forget your little self
For what you are today
Is what, you have learned yesterday

- K. Mrudula Reddy
S.Y.B.Com 'A'

LIFE

Life is like a riding cycle
Whose wheels are made of
happiness and sorrows.
It is in your hand to balance it
And make it a pleasant tomorrow.

SORRY SIR

Apologising for my misbehaviour
Guaranteeing not to repeat it
Whenever shall I trouble you sir
Even if I am tempted to do it
Let me say sorry, one last time
Oh ! Please forgive me Sir, this one time.

CHEER UP

You filled me with joy
As flowers with dew
I am waiting for the news
For you ideas, your views
and to hear that you are the only soul
among the jews.

- Lalita S. Dugar
F.Y.B.com 'B'

JOKES

- **The Lift**

Mohan: Today I had an interview. I was asked how many stairs did I climb to reach the 6th floor

Sohan : What did you answer him?

Mohan: I said that I used the lift and not the stairs.

Sohan : How Clever ! "I am sure you must have got the job.

Mohan: 'No' The lift was out of order.

- Jolly was fatty girl. She went to the police station to complain about the tenant of the flat just below hers.

Jolly : Sir, Mr. Mohan just below my flat knocks at my door every night.

Police : So he disturbs you sleep, perhaps.

Jolly : No sir, He disturbs my dance practice.

- Great minds discuss ideas;
Average minds discuss events;
small minds discuss people.

- Two children were having conversation,
One child said that my father is a bank manager;
we have lots of money with us
Second child said "What's great in it!" We have more money than you,
My father us a bank robber.

- **The Ring**

A person once brought his friend to the Doctor.

Person : 'Doctor, Doctor, Please save my friend, he has swallowed a ring.

Doctors : Don't Worry, why are you so tensed, He will be OK.

Person : No Doctor, Actually that ring belongs to me.

- K. Mrudula Reddy
S.Y.B.Com 'A'

Celebrations

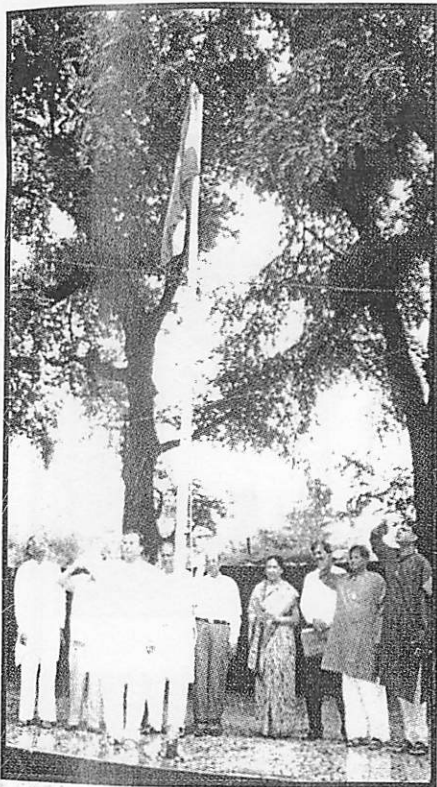

← Junior College Teacher's Training Programme conducted by M. S. Board Principal Madam Welcoming dignitaries on dais. Trustee Lion Shri S. Ruaji Vice Principal Mrs. Jyotsna Vyas, Secretary Governing Council Lion Shri K. G. Saraf Resource & Subject Expert Prof. S. Pandya Dahanukar College

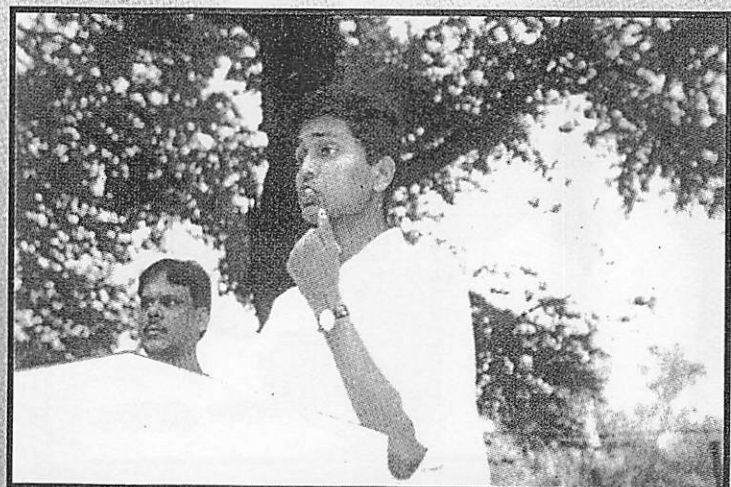
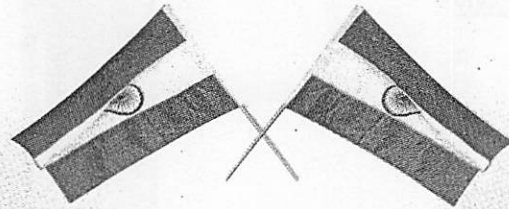
Junior College organised Teacher's Training Programme conducted by M. S. Board Vice - Principal Mrs. Jyotsna Vyas addressing audience

← Flag Hoisting on 15th August 2002

Mr. Sameer Malaye Secretary LADS giving a speech on 15th Aug; 2002.

lid I

out

ery

ias

ly

'A'

Celebrations

Lion S. S. Ruiaji Trustee of the college appreciating the Rangoli at Rangoli Competition organised by Fine Arts Association on 15th August 2002.

Lions Pawan Bairagra inaugurating the Intercollegiate Patriotic Songs Singing Competition on 15th August 2002

Patriotic Songs Singing Competition on 15th August 2002

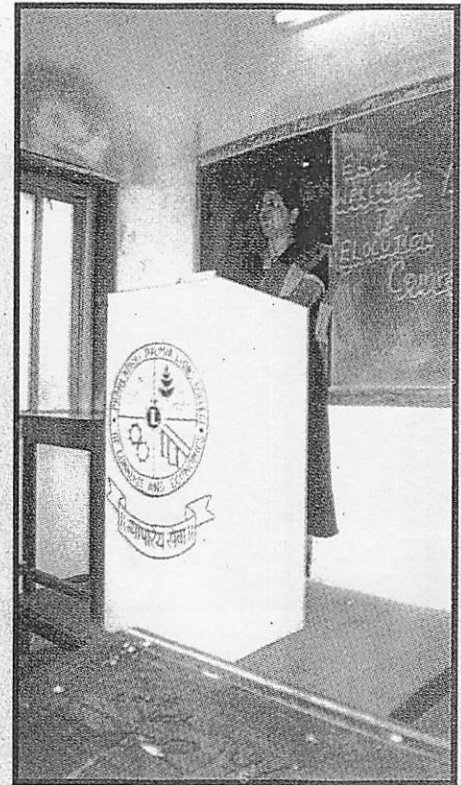

Chief Guest Dr. S. N. Pathan with other guests Management & trustees at the State Level Seminar on Challenges before Higher Education on 23rd & 24th Sep; 2002

Celebrations

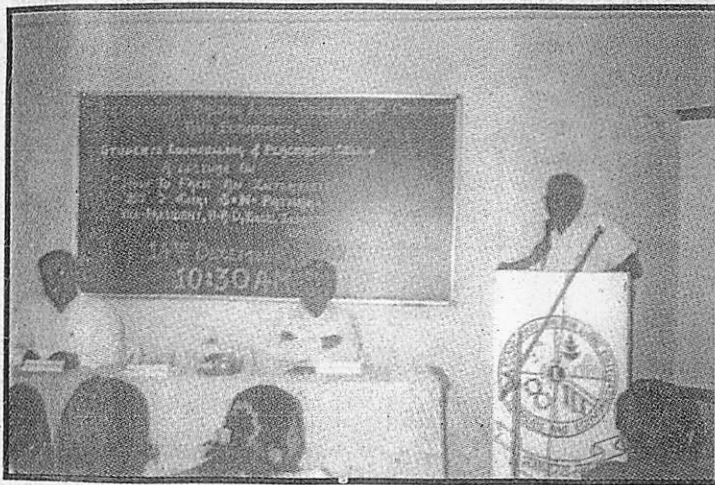

Participants at the State Level Seminar on Challenges before Higher Education on 23rd & 24 th September 2002

Student's Council and Placement Cell organised a lecture on 14th Dec'2002 Chief Guest Shri S. N. Pathak expressing his views and giving guidance to the students.

Mrs. Sunita Bhandare addressing the audience at the elocution competition organized by the ELA.

Hindi Sahitya Kala Parishad Opening Ceremony Chief Guest Shri Ajit Wachhani & all Students

2002-2003

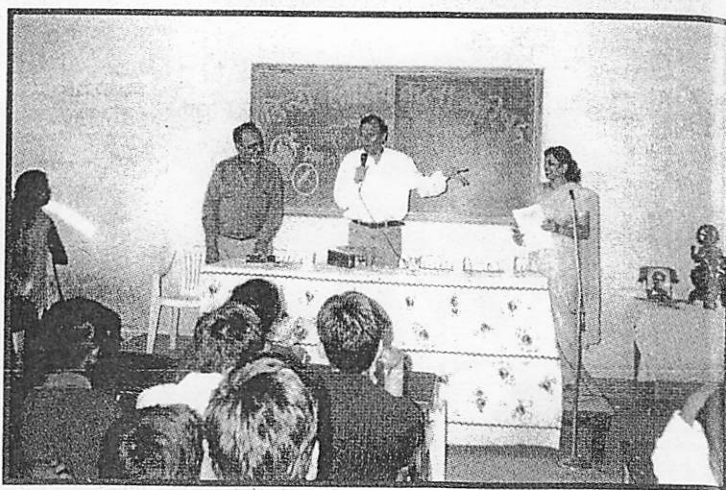
ating the
g Singing
2002

other
me State
re
Sep; 200

200

Celebrations

Hindi Sahitya Kala Parishad
Opening Ceremony
Chief Guest Shri Ajit Wachhani
Chief Procreation Shri Madan Zumani

◀ Mr. Habib Mehmoodi
Best Boy Student 2002-2003
being congratulated by the
Chief Guest Dr. A. D. Sawant

Miss Poonam Pandey
Receiving the award from the Chief Guest
Dr. A. D. Sawant Jt. Dir. Higher Education
Grants for the **Best Girl Student** of the
year 2002-2003

◀ Shri Madhu Desale
(Deputy Director of Education - Mumbai)
Chief Guest at **Junior College Annual Day**
giving his words of advice

2002-2003

200

Student e
his mimie

Celebrations

◀ Spreading magic with their voices.

Western Dance Troupe striking a pose ▶

◀ Pink & Blue We dance for you

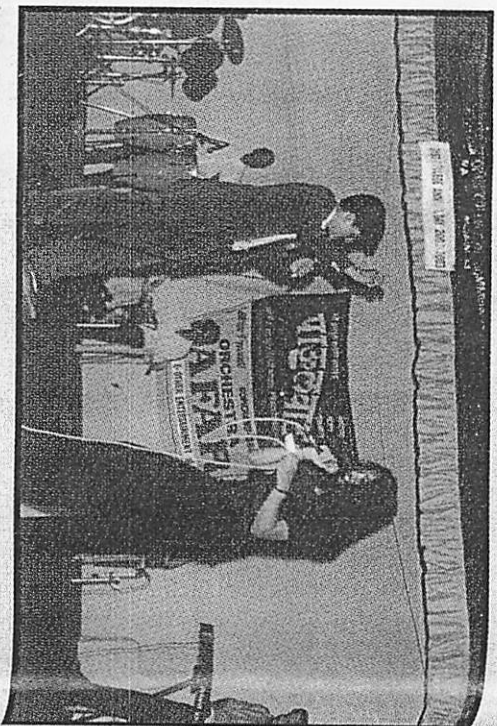
Student entertaining the audience with his mimicry item. ▶

Prahladrai Dalmia Lions College of Commerce & Economics

Celebrations

Students Singing Melodious Songs

Dancing with Patriotic Fervour

NSS Camp Tandulwadi

Volunteers at NSS Camp

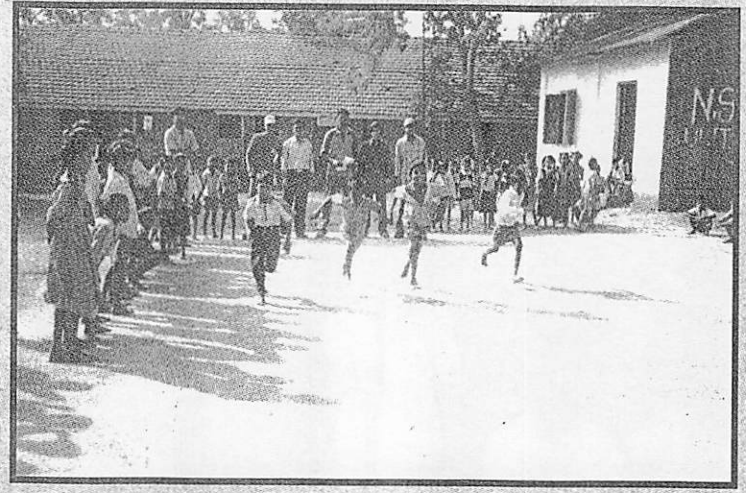
2002-2003

Celebrations

Participating with Students of the Local School

Organizing games for the children of the Tandulwadi Village

Blood Donation Drive

Satyanarayan Pooja organized by College Non-Teaching Staff

Celebrations

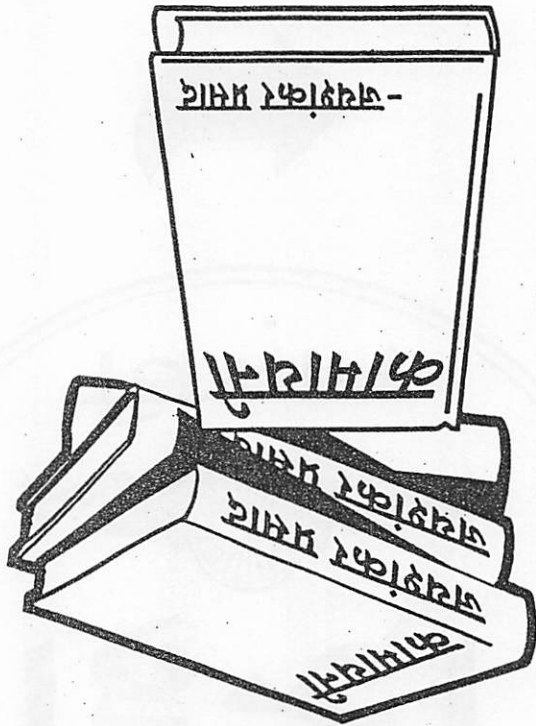
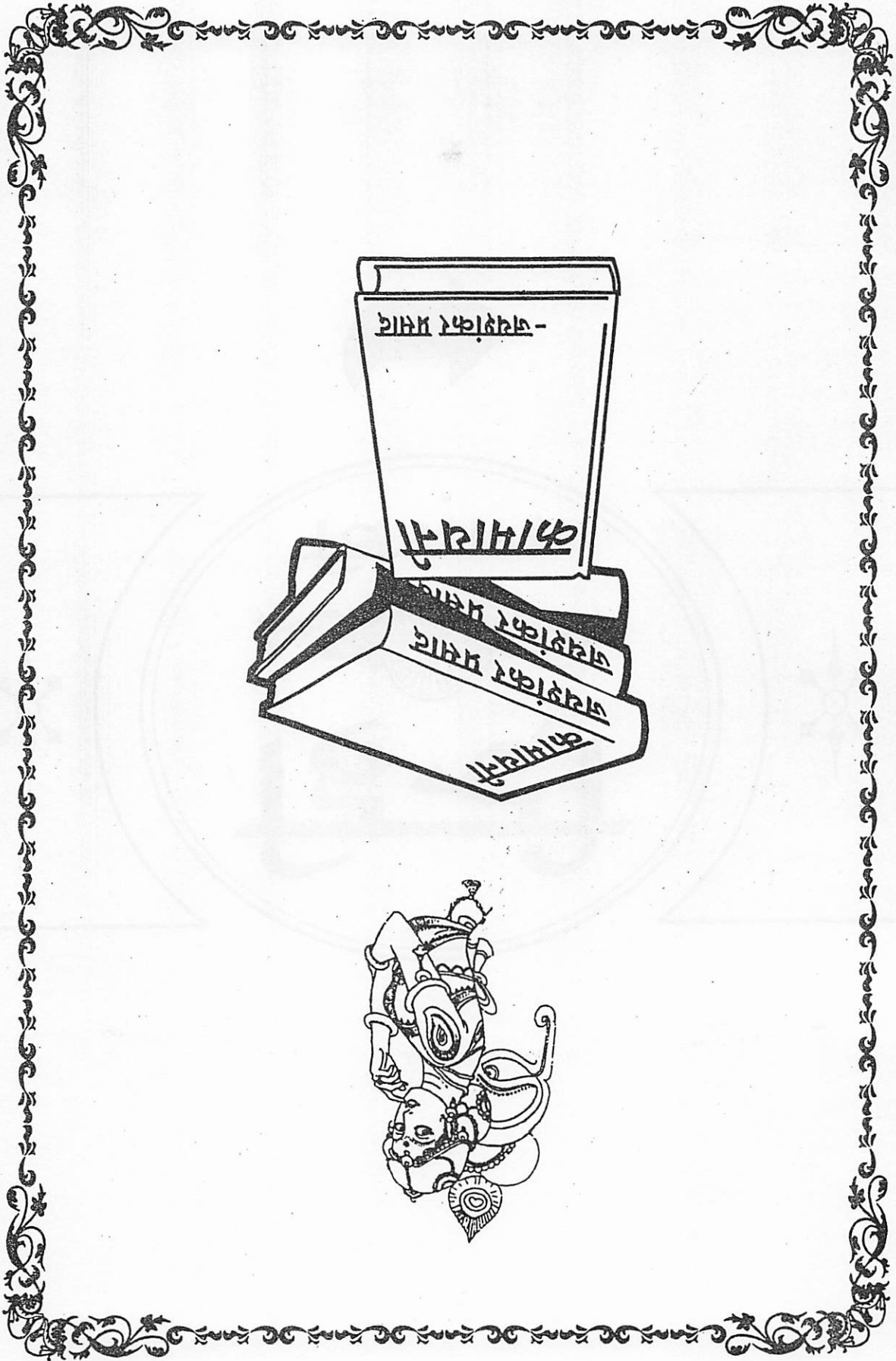
Women's Development Cell Inauguration at the hands of Smt. Mrinaltai Gore, Social Activist

Smt. Mrinaltai Gore Chief Guest speaking at the Inauguration of Women's Development Cell 8th March 2003

Lady Principals who were felicitated on International Women's Day on 8th March 2003

सिन्धी-भाषावाहिकों के निर्देशक श्री मदन गुप्तानीजी अपने सर्वश्रेष्ठ निर्देशन के निकिता अग्रवाल, आशीष, आश्विन, दिनेश और भावना ।

प्रतियोगियों ने हिस्सा लिया । भरत गोयल, राधिका लाखोटिया, मानसी ब्रुवा, हर्षिता, धूम्रपान समाज की जड़ों की खोजला बनाता है' इसी विषय पर चर्चे हुए इस

आज तक 'समाचार से पत्रकार सीमासिंह व राहुल ने काव्यकर्म का अवलोकन किया । श्री अजित वाछानी, विशेष अतिथि, मनीष दुबे' व 'मनोज सिंह' उपस्थित हुए । 'इन्डिया २५ सितम्बर २००२ के दिन संस्था के उद्घाटन समारोह में मुख्य अतिथि निर्णय के आधार पर १० प्रतियोगियों को चुना ।

छात्रों ने हिस्सा लिया । २३ सितम्बर के दिन प्रो. पंडु एवं श्रीमती किरण पाण्डे ने अपने जड़ों की खोजला बनाता है ।' इस विषय पर तर्क-वितर्क प्रतियोगिता में लगाभा वालीस के साथ सामूहिक तर्क-वितर्क प्रतियोगिताका आयोजन किया गया । 'धूम्रपान समाज की डॉ. प्रतिभा टंडीव के सहयोग से डॉ. प्रकाश कुशलका के मार्गदर्शन में उद्घाटन समारोह प्रवाचा श्रीमती सविता आचार्य, उपप्रवाचा श्रीमती ज्योत्सना व्यास, पर्ववैशिका कार्यक्रम को समय दिया ।

सिने कलाकार 'अजित वाछानी' ने अपनी उपस्थिति से संस्था के उद्घाटन उत्साह व धन करने के लिये समर्थित हुए ।

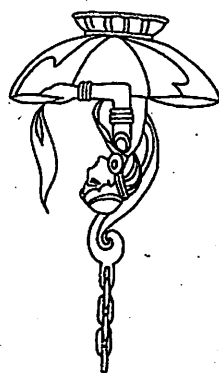
रखते हैं - उस वर्ष के हिन्दी साहित्य कला परिषद के उद्घाटन समारोह में आज के छात्रों का दो सितार 'मनीष दुबे' व 'मनोज सिंह' जो 'आज तक' न्यूज चैनल में अपना विशिष्ट स्थान कई छात्र प्रबुद्धता पा कर सिने जग में सितारों की तरह चमकते दिखते रहे हैं । इन्हीं में से हुए प्रतिभाओं की खोजती, निखरती संवारी आ रही है । इस मंच से इस महाविद्यालय के स्पर्धाओं का आयोजन करती आ रही है । समय के अन्तर्गत में उतार चढ़ावों को पार करते हिन्दी साहित्य कला परिषद गत कई वर्षों से विभिन्न साहित्यिक एवं सांस्कृतिक

हिन्दी साहित्य कला परिषद

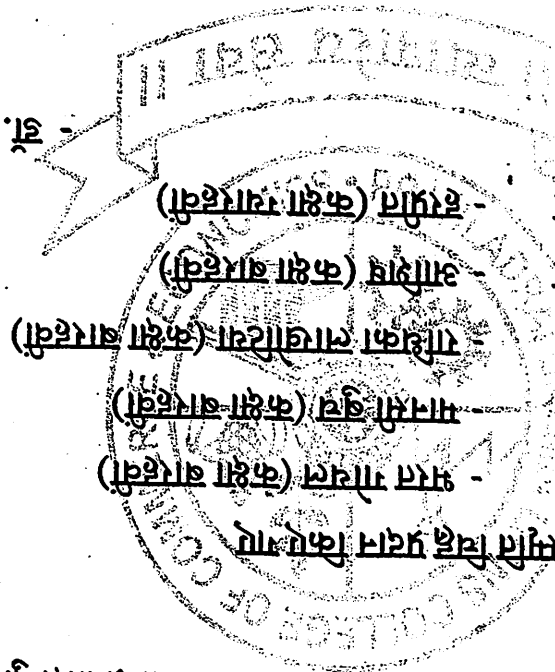

'चार दांत और कंधे की हड्डी'
'जी हाँ, क्या टूट गया ?'
आप क्या डाल देंगे !'

'आपने जब यह साइकिल बेची थी,
तब कहा था कि कोई भी हिस्सा टूटने पर
"चुटकना"'

डा. प्रकाश कुशालका

- सन्तवना पुरस्कार - हरपीत (कक्षा नवमहवीं)
- सन्तवना पुरस्कार - आशिष (कक्षा बारहवीं)
- पैतृय पुरस्कार - गायिका लखारिया (कक्षा बारहवीं)
- द्वितीय पुरस्कार - मानसी बुध (कक्षा बारहवीं)
- प्रथम पुरस्कार - भगत गोपाल (कक्षा बारहवीं)

विज्ञान छात्रों को स्मृति चिह्न प्रदान किए गए

आभार व्यक्त किया।

विकसित होते रहे।' इनभाषों की अभिव्यक्ति के साथ डा. प्रकाश कुशालका ने सभी का 'फूलों के सौरभ के साथ महकते जीवन के सपने यथार्थ के पथ को पा कर विश्वास के दीप को ज्योतिमय रखने के महत्व को प्रतिपत्ति किया।

मदन जुमानी व मनीष टुंडे ने आत्मविश्वास को सफलता की कुंजी बताते हुए मत रखिये। निरंतर कर्मरत रहने में ही उत्थान है।'

बार्ने समझाई। अजित वाछानी जी ने कहा 'काम करते समय घड़ी की सुइयों का हिसाब प्रतियोगिता के अन्त में सधे हुए शब्दों में सभी अतिथियों ने छात्रों को महत्वपूर्ण तत्व की लिये अकादमी द्वारा पुरस्कृत- प्रतियोगिता के निर्णायक के रूप में उपस्थित रहे।

बच्चों को मानसिक रूप से परेशान करती है तो कोई भी 7-9 साल के बच्चों की मानसिक अपने बच्चों को किस प्रकार दिशा - निर्देश दे सकेंगे। जब S.S.C. बोर्ड की परीक्षाएँ भी जिन बच्चों के माता-पिता गरीब तथा अनपढ़ है या कम पढ़े लिखे हैं, भला वे पढ़ने में कठिनाई होती है तो वे बच्चे बोर्ड की परीक्षाओं में क्या लिख पायेंगे ?

पढ़ाई का स्तर इतना कम है कि चौथी कक्षा के विद्यार्थियों को सही तरीके से किताब तक प्राप्त कर सकेंगे। यह किसी से छिपा नहीं है कि राज्य सरकार की म्युनिसिपल शालाओं की है कि क्या उनका मानसिक स्तर इस श्रेणी का है जो एक परीक्षा को तैयारी में सफलता के आधार पर वे आगे की कक्षा में बढ़ते हैं। बोर्ड परीक्षा लागू हो जाने पर सवाल यह उठता साधारण : चौथी कक्षा के विद्यार्थी पूरे साल में चार परीक्षाएँ देते हैं इन परीक्षाओं

महसूस कर रहे हैं ?
 बचान कर पाएँगे। क्या वह हमें बता सकेंगे कि उन्हें क्या तकलीफ है ? और वे क्या मनोवैज्ञानिक स्तर पर जो बुरा असर उन पर पड़ेगा तो क्या वह किसी को अपने शब्दों में मार हम इन को माल और नहें बच्चों पर इस तरह के बोझ डालते जाएँगे तो इतना ज्यादा बोझ डालने से मैं समझता हूँ कि शिक्षा के नाम बचपन की बलि देने जैसा है।

उनको स्कूल और क्लास से ही फुरसत नहीं मिल पाती - इस उम्र में मनोवैज्ञानिक तौर पर होता है कि खेल-कूद और मन बहलाने के लिए बहुत कम समय निकाल पाते हैं क्योंकि आजकल पढ़ाई और शिक्षा के इस दौर में बच्चों पर किताबों का बोझ इतना ज्यादा इन परीक्षाओं की तैयारी कैसी की जानी चाहिए।

साल की उम्र के बच्चों को यह जानकारी ही नहीं होगी कि बोर्ड परीक्षाएँ क्या होती हैं और क्योंकि चौथी कक्षा के छात्रों की उम्र केवल 7 या 8 साल की होगी जबकि इन आठ या नौ विद्यार्थियों की बोर्ड परीक्षाएँ होनी चाहिए किंतु मैं इस बात से बिचकल सहमत नहीं हूँ हमारी राज्य सरकार द्वारा यह निर्णय लिया गया है कि चौथी कक्षा के लिए

प्राथमिक स्तर की बोर्ड परीक्षा - एक बोझ

- महेश व्यास

(J. Krishnamurti)

it.
perception, objection, non-personal, unburdened by any kind of imposition upon
The flowering of the mind can take place only when there is clear
we should become.

standardisation and so gradually the stale, even a democratic stale, dictates what
limited and incomplete. All this leads to a mechanistic way of life, a mental
our specialising in a particular career are making our minds more & more narrow,
knowledge that, we one acquiring our way of life, both at home and outside it, and
whether it be scientific, philosophical, religious, business, or technological
more and more mechanical, our minds are functioning along narrow grooves,
A most of our education is the acquisition of knowledge it is making us

शिक्षण पद्धति के संबंध में किसी ने ठीक ही कहा है :

विकास के लिए बाधा है।

बच्चों के स्वतंत्र व्यक्तित्व के निर्माण में कुठाराघात ही होगा जो अन्तर्गत बच्चों के

अंत में एक ही बात कहना चाहता है कि शिक्षा जब बोझ बन जाए तो निश्चित वो

(महाराष्ट्र टाइम्स)

लिए खर्च करे तो शायद बेहतर होगा।

खर्च होंगे, वो अनावश्यक है। इन्हीं रूपों को अगर राज्य सरकार बच्चों के भविष्य के

'राज्य सरकार द्वारा यह निश्चित किया गया है कि इस तरह की बोर्ड परीक्षा में जो

परीक्षा लागू कर दी जाएगी तो क्लासेस वालों का तो सोने में सुहागा।

मुझे तो यह कहने में कोई संकोच नहीं हो रहा है कि यदि प्राथमिक स्तर पर भी बोर्ड

पडती है।

मनमानी फीस लेते हैं, मजबूरी वश हर माता-पिता को आर्थिक चिन्ता में भी फीस देनी

है, इन सब स्थितियों का फायदा केवल प्रैक्टिक क्लासेस वालों का होता है जो कि

स्थिति का अंदाजा लगा सकते हैं।

“आज की पीढ़ी”

क्या कहूँ, मेरी नौवा

कैसी है, आज की पीढ़ी ।

बेटा बाप के सामने

गर्व से पीता है बीड़ी ।

संस्कारों का तो,

कर दिया है खालसा ।

वीर-वीरकर कह रही हैं

पूर्वजों की आत्मा ।

पूरे कपड़े तो जैसे

उड़े चुभते हैं ।

मुँह में गुटका चबाकर

बड़ों के सामने थुंके हैं ।

॥ वाणिज्य के मंदिरों ॥

गोमियाँ बनके घूमते हैं ।

कारिज का नाम देकर,

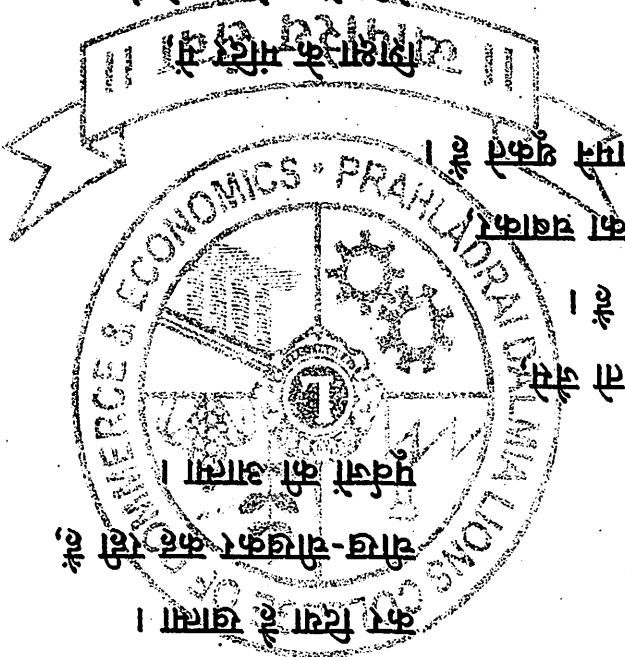
कलब में जाकर घूमते हैं ।

क्या यही है हमारी,

आज की पीढ़ी ।

जो बदलते जमाने के साथ,

भूल चुकी है मंजिलोंकी सीढ़ी ।

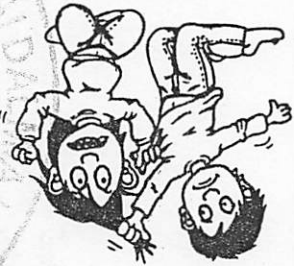

छुड़ी होती है।'

- बच्चा : 'आप मुझे बच्चा समझकर बहका नहीं सकते। रविवार को तो
 मेरे माता : 'रविवार को बेटा'
 बच्चा : 'जी, सोमवार को। और आपका जन्म कब हुआ था ?'
 मेरे माता : 'बेटा, तुम्हारा जन्म किस दिन हुआ था ?'

करता है, ताकि बच्चे पास आकर मुझे परेशान न करें।'
 मानता है। अब मैं अपने लिखने पढ़ने का सारा काम पालने में बैठकर ही
 'प्रिय शेर, तुम्हारे पालने को मैं एक ईश्वरीय देन के रूप
 लिखा :
 मजबूत पालना भेजा। सालों को धन्यवाद का पत्र भेजते हुए बच्चे के पिता ने
 आठवें बच्चे के जन्म का समाचार पाकर, बच्चे के मामा ने भेंट स्वरूप एक

चिट्ठी

- भावना जोशी

एक छोटा सा मोती।
 क्योंकि मैं भी हूँ, इस माला का,
 जानता हूँ, इसलिए।
 काश ये दृष्टिकोण ख़ाब में बदली होती,
 क्या यही वो नौजवान है,
 जो माता-पिता का है सहारा।
 जिस के मजबूत कंधों पर,
 देश टिका है हमारा।

माँ प्रकृति की अद्भुत कृति ।
उपहारों के हार ओढ़ती,

माँ जीवन की सीति सिखाती,
अपना देते नहीं अयाती ।

इसलिए यह कृति दूषित,
माँ प्रकृति की अद्भुत कृति ।

हमने केवल सीखा है लेना,
सीखा नहीं कुछ वापस देना ।

सपनों को साकार जो करती,
माँ प्रकृति की अद्भुत कृति ।

खर्चा नहीं देखा है हमने,
केवल बुने है उनके सपने ।

भाव न लेने का जो रखती,
माँ प्रकृति की अद्भुत कृति ।

जीवन भर सुख दुःख सहती,
पर उपकार में रा रहती ।

जीवन के प्रति पूर्ण समर्पित,
माँ प्रकृति की अद्भुत कृति ।

अपने बच्चों की वही सुमति ।
माँ प्रकृति की अद्भुत कृति,

माँ

सेठ : तो जाता निकर जाता ।
 चौकर : पानी कैसे देता ? कल तो पानी बरस रहा था ।
 सेठ (चौकर से) : क्यों रे कल तूने बाग में पानी क्यों नहीं दिया ?

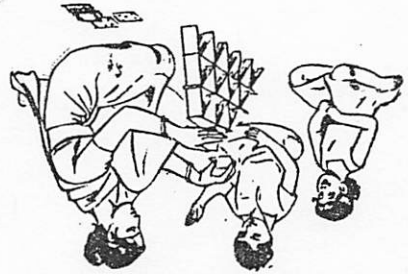
पत्नी : तो फिर अपनी नाक साफ कर लो, काफ़ी देर से बह रही है ।
 पत्नी : बिलकूल चला सकता हूँ ।
 पत्नी : क्या तुम एक दोष से मोटर साइकिल चला सकते हो ?

'क्या कंक अंकल, वहाँ तक मेरा हाथ ही नहीं पहुँचा ।'
 'तुम्हें मामी के रकट का पल्लू पकड़े रहा चाहिए था ।'
 'मामी खो गई'
 'तुम्हारी मामी कहाँ गई बेटे ?'
 था । सेन्सामन उसे पहचानकर बोला

सुपर बाजार में एक बार पांच साल का बच्चा बुरी तरह से रो रहा

चिटकिल

- आर्यभट्टमान शर्मा

माँ को हमने है बिसराया,
 हम पर थारी पड़ी शैतिक माया ।
 फिर भी अटल जो साया रखती,
 माँ प्रकृति की अद्भुत कृति ।

स्थिति से उबरने के लिए जरूरी है कि सरकार ऐसा पाठ्यक्रम बनाए जिसमें विद्यार्थी की निर्देशन के अभाव में कक्षा पलायन कर बाहर समाधान ढूँढ़ने का प्रयास करता है। इस चाहता है पर ऐसा न होने पर उसे अपना जीवन नीरस व उबाऊ सा प्रतीत होता है और उचित प्रकार की दृष्टियाँ से भ्रस्त रहता है जिनका वह समाधान पुस्तकों के आधार पर ढूँढ़ना नहीं है। किशोरावस्था बचपन एवं युवावस्था का संधि काल है अतः उनका मानसिक कर्तव्य है।

(१) पाठ्यक्रम : हरिहरसेकंडरी का पाठ्यक्रम बच्चों के मानसिक स्तर के अनुकूल में ही काम कर रही है।

आइए, उन कारणों पर प्रकाश डालें जो सामूहिक पलायन को बढ़ावा देने में आग शुरू होने के एक-दो दिन बाद की कक्षा में बच्चों को न रहना दिखाई पड़ता है। पहले तो यह समस्या फाइनल परीक्षा के समय ही देखी जाती थी पर अब तो महाविद्यालय बढ़ती जा रही है। समस्या का समाधान असंभव तो नहीं पर कठिन अवश्य होता जा रहा है। आज कॉलेजों में सामूहिक पलायन (Mass Bunking) की समस्या दिन ब दिन

संस्थाओं के अस्तित्व पर ही प्रश्नचिह्न खड़ा करने का दुस्साहस कर रहे हैं। जाती है तो आवश्यकताओं पर पड़ती है उन बिंदुओं पर प्रकाश डालने की जो शिक्षण-जब शैक्षणिक संस्थाएँ बच्चों में अनुशासन के बीजों को पल्लवित करने में नाकाम सिद्ध हो उचित शिक्षा प्राप्त कर एक जिम्मेदार नागरिक बनकर देश को उन्नति के पथ पर ले जाता है। लिए बरन समाज के लिए भी शुभ नहीं है। विद्यार्थी जीवन ही एक ऐसा काल है जब इन्सान पर कॉलेज के बाहर दिग्भ्रमित से भटकते रहते हैं। यह स्थिति न केवल महाविद्यालय के विद्यार्थी मात्र प्रवेश के लिए ही आते हैं। प्रवेश लेने के बाद विद्यार्थी कॉलेज के अन्दर नहीं, महाविद्यालयों में सर्वक्षण किए जाने पर यह पाया गया कि महाविद्यालय में

कक्षा में सामूहिक पलायन : एक समस्या

पल्लो कक्षा खली करो तो वह बात स्वीकार करनी ही पड़ती है।

अपनी बात मनवाने के लिए मजबूर करते हैं। अगर ऐसे में छात्र प्रतिनिधि उनसे कहे कि (५) नेतृत्व - क्षमता का दुरुपयोग : कक्षा का प्रतिनिधि कक्षा के हर छात्र को

इस तरह सामूहिक पलायन को बहावा मिलता रहता है।

छात्र भी समूह के बाहर हो तो समूह के दूसरे मित्र भी कक्षा छोड़कर बाहर आजाते हैं और समूह होता है अतः छात्र वही काम करते हैं जो समूह चाहता है। ऐसे में समूह का कोई एक (४) समूह - मनोविज्ञान : आजकल कॉलेजों में अधिकतर छात्रों का अपना एक

परेशान करते हैं, यह भी सामूहिक पलायन का मुख्य कारण माना जा सकता है।

बैठकर पूरी कक्षा में अनुशासनहीन व्यवहार करना केवल छात्रों को पर शिक्षक को भी इसीलिए वे कक्षा में बैठना ना पसंद करते हैं। कक्षा में बैठना अनिवार्य होता है तो कक्षा में बैठना उन्हें नागवार गुजरता है। पढ़ा हुआ पाठ फिर से पढ़ना उन्हें अच्छा नहीं लगता है छात्र कॉलेज शुरू होने के पहले ही कॉलेज क्लासेस में काफी कुछ पढ़ लेते हैं अतः क्लास (३) कॉलेज क्लासेस : आजकल कॉलेज क्लासेस जाने का प्रयत्न बन गया है।

को सोचने - समझने की जरूरत महसूस हो।

महाराष्ट्र बोर्ड को चाहिए कि वो इस तरह के प्रश्न-पत्र तैयार करवाएँ कि विद्यार्थी

होता है तो भला कोई क्या साठ पर कक्षा में बैठकर अपना समय बिताएगा।

होती है। अब आप ही बताइए कि जब उत्तीर्ण होने के लिए मात्र एक - डेह महीना ही पर्याप्त अच्छी तरह कर ले तो उत्तीर्ण होने के लिए अधिक मेहनत करने की जरूरत ही महसूस नहीं परीक्षा पास कर सकता है। यदि विद्यार्थी गत वर्ष के चार-पाँच साल के प्रश्नोप्यों को किए जाते हैं उनका स्टैचर्ड इतना सरल होता है कि बिना किसी मानसिक तनाव के वह (२) मूल्यांकन पद्धति : बच्चों की परीक्षा के लिए जिस तरह के प्रश्न-पत्र तैयार

रखि अंत तक बनी रहे।

१) कठोर कार्यवाही : (अ) कक्षा में न बैठने वाले विद्यार्थी के प्रति कड़ी कार्यवाही की जानी चाहिए। ऐसा न करने पर सामूहिक पलायन को बढ़ावा मिलता है। (ब) कुछ छात्र ऐसे होते हैं जो अपने पैरों के बल पर या फिर प्रशासन से अच्छा रिश्ता कायम कर भी कक्षा में न बैठने का निर्णय ले लेते हैं। (क) ऐसे में दूसरे छात्र जो नियमित रूप से कक्षा में बैठते हैं

पढ़ना पसंद करते हैं।

शिक्षक अब पढ़ते समय बच्चों के प्रति लापरवाह हो जाते हैं तो बच्चे भी ध्यान न देने की वजह से बोर होते रहते हैं और परिणाम स्वरूप बच्चे कक्षा में न बैठकर घर में बैठकर और भटक रहा है।

परंतु साथ साथ में यह भी ध्यान दें कि कक्षा में बच्चा वास्तव में पढ़ भी रहा है या फिर नहीं। (२) शिक्षक का दायित्व : हर शिक्षक का फर्ज होता है वह न केवल छात्रों को पढ़ाए निश्चित ही सामूहिक पलायन को बढ़ावा मिलेगा।

७) कॉलेज प्रशासन : सामूहिक पलायन की समस्या से निपटने के लिए न केवल ध्यान न देती हो और विद्यार्थियों के गलत कामों पर परदा डालने का काम करती हो तो छात्र परंतु प्रशासन को भी अपनी जिम्मेदारी निभानी पड़ती है लेकिन जब प्रशासन ही कक्षा में

सांख्यिकी ऐसी बनाए कि पढ़ाई के समानान्तर अन्य गतिविधियाँ भी सुचारु रूप से चलती रहे।
 मैं कॉलेज प्रशासन से अपील करता हूँ कि प्रशासन सप्ताह में दो दिन की समय करना ही पड़ता है।

बचता है सिवाय कक्षा छोड़ने के। उन्हें अपनी रुचियों को आगे बढ़ाने के लिए क्लब-बंद सांख्यिकी में समावेश होना चाहिए। ऐसा नहीं होने पर छात्रों के पास और कई विकल्प नहीं रुचि रखते हो या फिर अन्य साहित्यिक गतिविधियों में, उनका भी बच्चों की समय -

ज्ञान के साथ साथ अन्य गतिविधियों भी उत्तरी ही प्राथमिकता दें। जो छात्र खेल कूद में ६) शिक्षणोत्तर गतिविधियों का अभाव : कॉलेज प्रशासन को चाहिए कि कितनी

३) नियम को तोड़ने वाले छात्र के प्रति कड़ी कार्यवाही की जानी चाहिए।

गलत कार्य करने पर सही व गलत की सीख दे सके।

२) कक्षा प्रतिनिधि का चुनाव सही होना चाहिए जिससे छात्र की भलाई हो सके तथा

न कि समूह का अच्छा या बुरा।

१) हर एक छात्र को यह देखना चाहिए कि उसके लिए क्या अच्छा है और क्या बुरा।

समस्या का समाधान :

शुरू कर देते हैं तथा प्रशासन को देखलअंदाजी न करने की हानि देते रहते हैं।

जानकर बड़ा दुःख होता है जब अभिभावक भी अपने बच्चे की गलतियों पर परदा डालना

पर पूरा ध्यान नहीं देते हैं तो बच्चा भी गलत कार्य करने के लिए स्वतंत्र हो जाता है। यह

१२) गलत सामाजिक परिवेश : जब छात्र के माँ-बाप अपने बच्चे की गतिविधियाँ

जाती हैं।

अपने मित्र की उपस्थिति भी दर्ज कराता देता है। इस तरह धीरे धीरे छात्रों की संख्या कम हो

११) प्रवृत्ति की सुविधा : हर कोई छात्र का मित्र तो कक्षा में बैठता ही है अतः

सकते हैं तो क्यों नहीं कक्षा में बैठकर इनसे थोड़ी सी तो बराबरी की जाय।

सकते हैं। ऐसी स्थिति में गरीब विद्यार्थी यह सोचते हैं कि कैसे भी हम उनकी बराबरी न कर

में अच्छे अंक लाकर यह भी प्रमाणित कर देते हैं कि कक्षा में न बैठकर भी हम अच्छे अंक ला

ते हैं तथा उन गरीब छात्रों का कितना कीड़ा कह कर अपमान करते रहते हैं तथा साथ साथ

कुछ अमीर छात्र ऐसे भी होते हैं जो कौचिंग क्लासेस में जाकर अपनी पूरी पढ़ाई कर

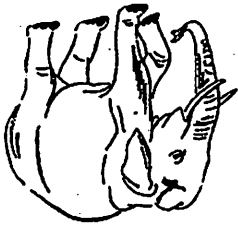
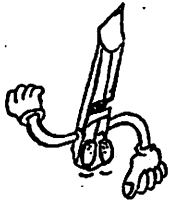
जाने पर पूरी कक्षा के समक्ष उसका अपमान न करें।

१०) अनावश्यक भय : शिक्षक को चाहिए कि वह छात्र का, प्रश्न के उत्तर न दिए

होकर यहाँ वहाँ भटकते रहें।

वे भी यह सोचना आरंभ कर देते हैं कि हम भी ऐसा ही करें ताकि हम भी जिन्दगी से बेखबर

एक चीटी और हाथी Beauty parlour में मिले,
 चीटी: 'देखो तो उम क्या है ?'
 हाथी: 'दो साल'
 चीटी: 'दो साल, वह तुम तो काफी बड़ेकड़े हो गए हो'
 हाथी: 'I am Complain Boy', 'तुम कितने साल की हो'
 चीटी: '२५ साल'
 हाथी: '२५ साल तो नहीं'
 चीटी: 'मेरी लव्या से मेरी उम का पता ही नहीं चलता !'

मालकिन : मेरे विचार से तुम्हारे मालिक दफ्तर में अपनी नई
 स्टीनो से इश्क भिड़ा रहे हैं।
 नौकरानी : 'मैं नहीं मान सकती'
 मालकिन : 'क्यों ?'
 नौकरानी : 'यह आप मुझे जानने के लिए कह रही हैं !'

घटकेल

-आशिष गर्ग

आतंक को रोका जा सकता है।

यदि उपर्युक्त बिंदुओं पर अमल लाया जाएगा तो निश्चित ही Mass Bunking के

ख्यान रखकर नई नीतियाँ बनाने का काम करती रहे।

न केवल छात्र परंतु दो तीन शिक्षकों का भी समावेश होना चाहिए जो छात्रों के भविष्य को

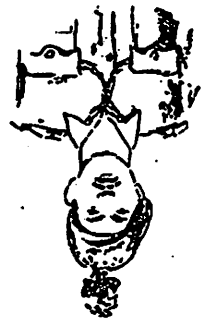
७) मेरे विचार से एक ऐसी Student council की स्थापना की जानी चाहिए जिसमें

६) पढ़ाने के तौर तरीकों पर नवीनता का समावेश होना चाहिए।

५) कक्षा में छात्र के सम्मान का भी ध्यान रखना चाहिए।

४) शिक्षणोत्तर गतिविधियों को भी बढ़ावा दिया जाय।

घर खर

तो गले लगा लेना,

हाल अगर भाई पूछे,

हाल अगर भाई पूछे,

साथी घर बतला देना

तो जलती राख दिखा देना

इतने पर न समझे,

तो जलता दीप बुझा देना,

हाल अगर माता पूछे,

हाल अगर माता पूछे,

साथी घर बतला देना

तो प्रसन्न होकर चक दिखा देना ।

इतने पर भी न समझे,

तो लाठी तोड़ दिखा देना ।

हाल अगर पिता पूछे,

हाल अगर पिता पूछे,

संकेतों से बतला देना ।

साथी घर जाके मत कहना,

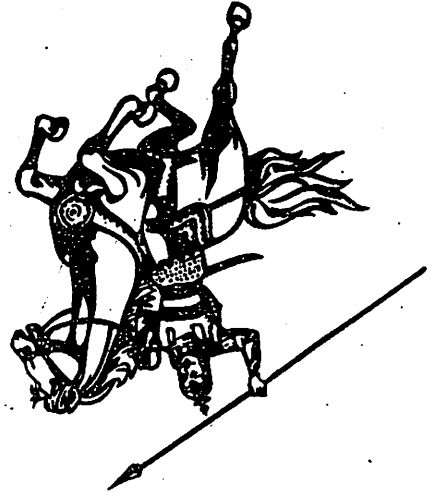
संकेतों से बतला देना ।

साथी घर जाके मत कहना,

एक जवान जब वीरगति को प्राप्त हो रहा था, उसे डर था कि इस बात की उसके घर खबर न पहुँचे, इस लिए वह अपने साथी से कह रहा था कि

एक सिपाही का निवेदन अपने साथी से

- संदीप राजपुरोहित

इतने पर भी न समझे तो,
 परन्पर तोड़ दिखा देना ।
 साथी घर बतला देना

हाल अगर बहना पूछे,
 तो बायाँ हाथ दिखा देना,
 इतने पर भी न समझे तो राखी तोड़ दिखा देना ।
 साथी घर बतला देना

हाल अगर पत्नी पूछे,
 हाल अगर पत्नी पूछे,
 तो मालसुत्र दिखा देना,
 इतने पर भी न समझे,
 तो माथे का सिद्धर पिटा देना,
 साथी घर जाके मत कहना,
 संकेतो से बतला देना,

हमेशा हर हाल में

हमेशा हर हाल में,

खुश रहने की आदत,

जन्म से ही न हो,

जीवन भर रखी जा सकती है,

जखत है संकल्प की,

आस्था - आशा की,

शाश्वत के प्रति समर्पण की,

इस आदत को

ऋषि मुनि कहते हैं स्थितप्रज्ञता,

कर्मयोग भी,

दुनिया वाले बनाते हैं सफलता का गिक

मिथ्याण कहते हैं कुछ नहीं

जलते हैं मन ही मन,

परिवार जन पाते हैं,

शांति, सहस और धैर्य,

स्वयं खींचे आते हैं, हमारे पास

स्वास्थ्य, समृद्धि-सफलताएं,

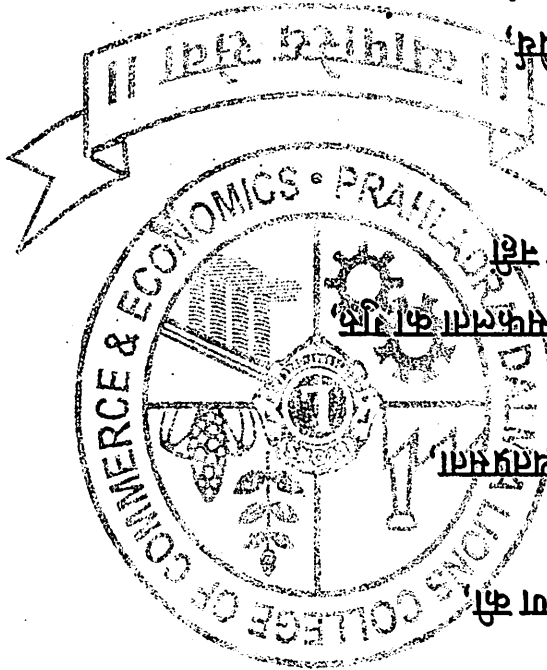
कोई बदल नहीं सकता

समाप्त नहीं कर सकता,

खुशी को,

रात दिन, पल पल

हमेशा हमेशा

असफलता एक चुनौती है, स्वीकार करो,
 क्या कभी रह गई है देखो और सुधार करो,
 जब तक न सफल हो, पीढ़े चैन को त्यागो गुम,
 संघर्ष का मैदान छोड़ मत आगो गुम,
 कुछ किए बिना ही जय जय कार नहीं होती,
 कोशिश करने वालों की हार नहीं होती।

कोशिश करने वालों की हार नहीं होती।
 मुड़ी उसकी खाली हर बार नहीं होती,
 बंदता टूना उल्लाह इसी हैरानी में,
 मिलते न सहज ही माती गहरे पानी में,
 जा जाकर खाली होथ लौट आता है।
 दुबकियाँ सिंधु में गोताखोर लगाता है,
 कोशिश करने वालों की हार नहीं होती है।
 आखिर उसकी महान बेकार नहीं होती है,
 चढ़कर गिरना गिरकर चढ़ना न अखरता है।
 मन का विश्वास रागों में साहस भरता है,
 चढ़ती दीवारों पर सौ बार फिसलती है।
 नहीं घींटी जब टाना लेकर चलती है,
 कोशिश करने वालों की हार नहीं होती।
 लहरों से डर कर नौका पार नहीं होती,

हार नहीं होती

- 'मान' आयुष्मान श्राप

उन्हें मैं कर रहा हूँ धीरे धीरे व्हाइट डन हिटी ।

है जितने काले-काले शब्द मेरे पास 'मान' जी

अगर कुछ गलतियाँ हो तो श्रो सम लार्डट डन हिटी

यह कविता आप को कैसी लगी आलोचना वालों,

जरा इठला के जब उस ने कहा गुड लार्डट डन हिटी ।

न पूछो उस घड़ी यारो हमारे दिल का कंडीशन,

जो हमेशा बाक डन इंगलिया परंतु लार्डट डन हिटी ।

हमारे देश में कुछ दोगली नीति के कृत है,

मार रहता हूँ हिटी के लिए मैं लार्डट डन हिटी ।

किसी भाषा में गलती हो उसे बदनाम करता हूँ,

और अपने शत्रुओं से भी हमेशा फार्डट डन हिटी

जिसे भी धार करता हूँ उसे हिटी में करता हूँ,

इसी कारण हुआ है अपना पर्यवर लार्डट डन हिटी ।

एन्ड आलसो लार्डट डन हिटी ।

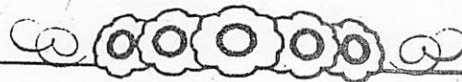
वी आलवेज टॉक डन हिटी,

डन हिटी

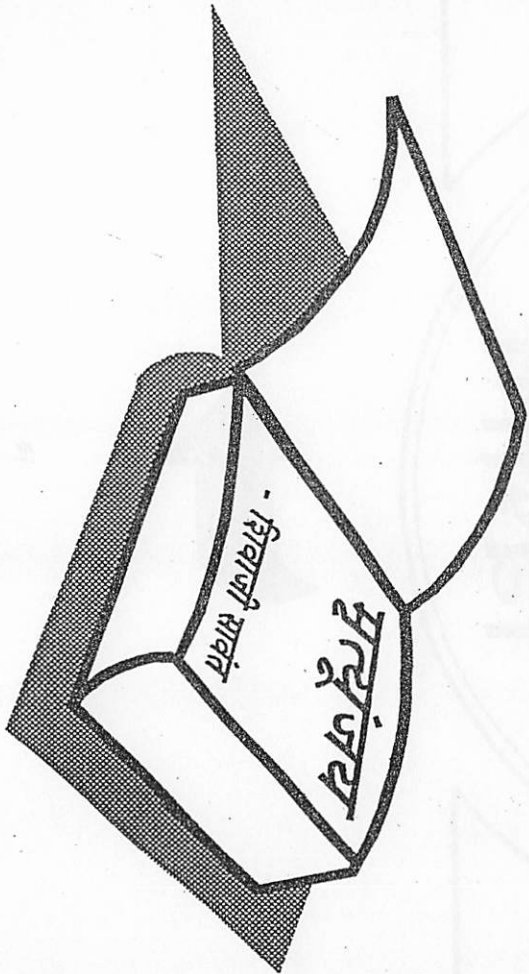
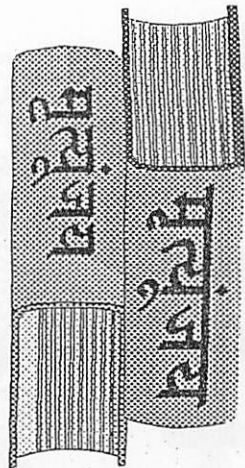
With Best Compliments From

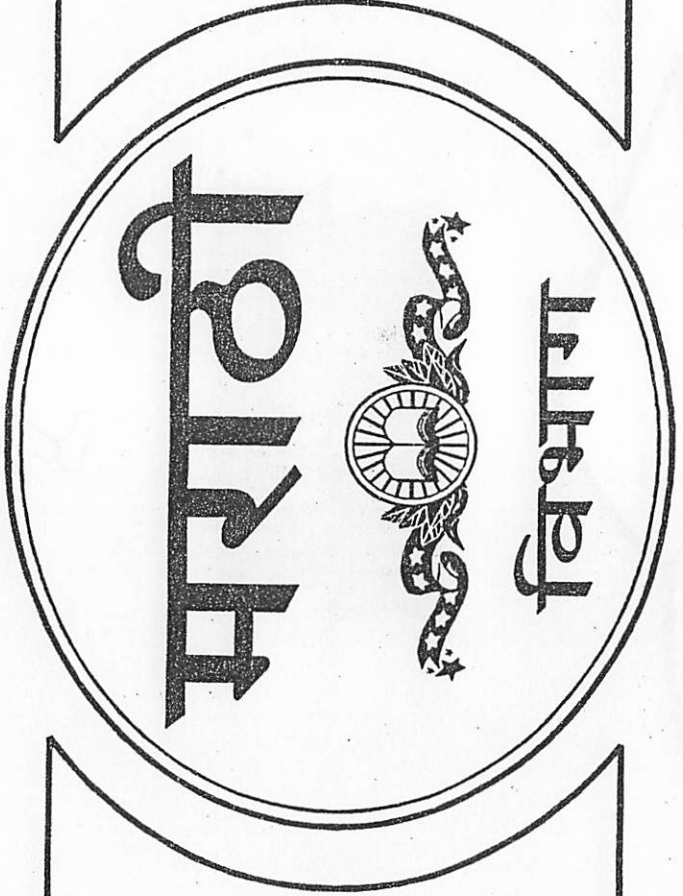
Bank of India

We help you to achieve a
higher ambition through our
"Vidya Vardhini"
Educational Loan - Scheme

Mumbai North Zone
BANK OF INDIA BUILDING
S. V. Road, Malad (West),
Mumbai - 400 064

विठ्ठल समारंभ : एक तीळ सात जणांनी वाटून खवा आपण व दुसऱ्याने आनंद

समभाव ही उद्दिष्टे यातून साध्य केली

किती आहे हे पहाण्यासाठी वेरोभूषा स्पर्धा आयोजित केली. राईव एकामता, सर्वधम

वेरोभूषा स्पर्धा : निरनिराळे देश, प्रांत तैथील भाषा, पोषाख व संस्कृती यांचे ज्ञान

झाले.

स्पर्धासाठी तयारी असली म्हणून निबंध स्पर्धा व त्यातून गुणप्राप्तता वाढवण्याचे काम

सुल्ल गुणांना वाढ देण्यासाठी, निरनिराळ्या महाविद्यालयातील आंतर महाविद्यालयीन

कार्यक्रम साधाय पण परिणामकारक करायचा एक प्रयत्न केला. विद्यालयाच्या

पालन करण्यासाठी 'व्यास पौर्णिमा' साजरी केली विद्यालयांनी माहिती सांगितली.

गुरुपौर्णिमा : गुरुदेवता आत्मयता वाढविण्यासाठी व त्यांच्या आदर्शांचे

त्या साठी कार्यक्रम.

२१ व्या रोजकातल्या यंत्रणेत आज विद्यालयांना संस्कार व आदर्शांची गरज आहे

आयोजित करत असते.

करून त्यातील विविधता समजावून सांगण्यासाठी मंडळ सतत निरनिराळे कार्यक्रम

सुल्ल उल्लव समारंभाचे विशेष समजावून सांगण्यासाठी तसेच साहित्याची आवड निर्माण

हिंदू संस्कृतीचा आदर्श देऊन विद्यालयांना शिक्षणाबरोबर संस्कारांचे धडे देण्यासाठी

मंडळाचे कामकाज

इतर कार्यकर्ते : इधता ११ वी, १२ वी व सर्व विद्यार्थी

मंडळाचे प्रमुख : सौ. रोहिणी टकले

प्रचारक : सौ. सविता आवारे

मराठी वाङ्मय मंडळ

- अनामिका

३ - रेखाकृती प्रमाणे बारकाईने निरीक्षण करणाऱ्या.

वा - वारस वाढवण्यासाठी प्रयत्न करणाऱ्या.

आ - आस्थेने सर्वांची चौकशी करणाऱ्या.

ता - तासन तास कामात दंग असणाऱ्या.

वि - विद्या गुणग्राहकतेचा व्यास धरणाऱ्या.

स - सकल समांतर दृष्टिने वावरणाऱ्या.

सौ. सविता आवारे.

आमच्या प्राचार्या

- सौ. रोहिणी टकले

असेच उत्तम कार्यक्रम होऊन महाविद्यालयाची किती सर्वत्र क्रांती होऊ शकते.

शिक्षकेतर कर्मचारी यांनी ही आम्हाला मदत केली या सर्वांचे आम्ही ऋणी आहोत

सर्व विद्यार्थ्यांनी सुद्धा कार्यक्रमासाठी मदत केली महाविद्यालयाचे सर्वप्रख्यापक व

दिले

व्यास व निरीक्षक - सौ. प्रतिभा दशिव यांनी आम्हास वेळोवेळी मदत केली व प्रोत्साहन ही

या सर्वकार्यक्रमासाठी प्रचार्या - सौ. सविता आवारे उपप्राचार्या - सौ. ज्योत्सना

कार्यक्रम केले.

यांचा उपयोग विद्यार्थ्यांना (स्वतःचा) व्यक्तिविकासासाठी कसा उपयुक्त होतो हे सांगण्यासाठी

शिक्षणाबरोबर मनोरंजन, फिट, सुलगुणांचा विकास, निरीक्षण, व्यवहारज्ञान

उपयोगाचा म्हणून विळगळ समारंभाने आयोजन केले.

सत्य-असत्य, पाप-पुण्य, ज्ञान-अज्ञान ए जाणोवा या मानव देहामध्ये असल्यामुळे हा मानव देह सौच्यार्थी लक्ष्य योनीमध्ये श्रेष्ठ आहे. म्हणून या देहाचे साधक करणे मानवाचे आद्य सत्यगुण्ये महत्त्व जाणण्याची शेती या मानव देहामध्येच आहे. ज्ञान, बुद्धीमान, त्यामुळे खऱ्या ज्ञानापासून वंचित राहतोत.

संसारोद्योग होण्यासाठी खटपट करित असतात. ऐहिक सुखासाठी धडपड करित असतात. राहून आध्यात्मिक शिक्षण घेत होते. परंतु आजच्या कलौचुंगीत शिष्य आत्मोद्योग न करता तरी गुरुपौर्णिमेच्या निमित्ताने तरी शिष्याला गुरुक दर्शन होते. पूर्वी शिष्य गुरुच्या सानिध्यता मानत असे तेव असतात. संसारीक व्यापामुळे जरी गुरुच्या दर्शनासाठी वेळ मिळत नसला तिकाररहित बनण्यासाठी प्रेरणा देत असतात. आजच्या दिवशी शिष्याला गुरुच्या दर्शनाची होऊन परत वर्षभरसाठी उत्साहित व्हावे असते. गुरु आत्मीक प्रेरणा देत असतात. दिवशी घेते. गुरुच्या स्मरणाने आंतरिक शेती जागृत होते. गुरुच्या धरण स्पर्शाने पावन खडबडून जाणा होते. गुरुच्या दर्शनासाठी आर्तुर होते. कधीही न येणारी आठवण आजच्या बाहेर लागते. जागृती घेते. त्याच्या आंतरिक शेतीचा जोर वाढत जातो. झोपलेला शिष्य आहे. गुरुपौर्णिमा आली की, शिष्यांच्या मनाची चळवळ होते. अज्ञान शिष्याला ज्ञानाची आजच्या दिवशी सद्गुरुचे पुजन करणे व त्यांनी दिलेल्या मंत्रास उजाला देणे हा व्यास पौर्णिमा व्यास हे आद्यगुरु असल्यामुळे व्यास पौर्णिमेस 'गुरुपौर्णिमा' असे म्हणतात.

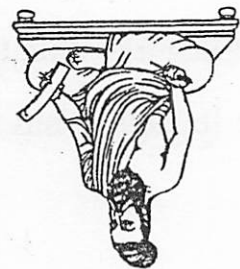
माननीय अख्ये, आदर्शगीय गुरुजनवर्ग व श्रेष्ठ जमलेल्या मित्र - मैत्रिणींनो आज गुरुक ब्रह्मा, गुरुक विष्णू, गुरुक देव महेश्वरः । गुरुक साक्षरत परमब्रह्म तस्मै श्री गुरुवे नमः ।

गुरुपौर्णिमा

करोनास गुरु हा साक्षरत परब्रह्म आहे. ब्रह्मदेवा प्रमाणे सद्गुणांचा निर्माता, विष्णूप्रमाणे सद्गुणांचा पालक व महदेवा प्रमाणे दृग्गण व दृग्गुणांचा सहारक तसाच जिव व शरीर यांचे मिळन

आशियावासी मनुष्य समुद्रपारुवा फस सोडवण्याची शक्तीसुद्धी असते.
 सावतामाळी, रोहिदास, गोरुकिभार याना सदैमिक करवावच लागला. कारण शिक्क्या
 सदैमिक करवावच लागले आहेत. संत नामदेव, विकाराम, शंभूदेवर, एकनाथ, संत जनाबाई,
 सदैमिक संकटाच्या वेळी जर ताराता. सदैमिक समाना दाखवितात अनेक संतानादेखिल
 माहित असले तरी शिक्क्याशिवाय आपण तसे शकत नाही. शिक्क्या व शक्ती असेल तर
 धासाठी आपणस शिक्क्याशिवाय जाऊन शिक्क्या करून घेणे आवश्यक असते. शिक्क्या कितीही
 खर्च पडला आहे. त्याची उपरती होऊन सत्य ज्ञान देवे, आपला सर्वगण विकसित करावा
 आवश्यकता भासते. आपला जीव ही मायेच्या आधीन असून अंधःकार व अज्ञानाच्या
 आपल्याला सदैमिकशिवाय ज्ञान होत नाही. प्रत्येक मार्गामध्ये कार्यमध्य शिक्क्या

सदैमिकविना नाही आत्मज्ञान ।
 वावणा ती शीण साधनांचा ।
 सहजसाधन शिक्क्या जाण ।
 जीवाचे कल्याण तेणे होय ।

सुखीन आपण सदैमिकना शरण जाता.

कर्तव्य आहे. आपला आत्मा ही शीक्क्याशी लक्ष घेणे शक्य होई. जन्म मरणाच्या अनेक
 कृत्या मारते. जन्ममरणाच्या कृत्यातून आपली सुटका करून घेण्यासाठी, आपले अज्ञान दूर
 करून घ्यावे, आपल्या जीवनातील अंधःकार नष्ट होऊन प्रकाशमय होवे, जीवनाचे
 कल्याण होवे काही तरी साधक होवे, मनाची परिवर्तना होऊन स्वल्पपणे ओळख होवी

अंतःकरणाने गुकवरणी लीन होणे हेच गुकप्राणिमत्वाची अंश संदेश आहे.
 सुखिया मार्ग दाखविलेलात. कल्पवृक्ष छत्रेवाली बसवतात. आपण फक्त शब्दचिन्तक
 पुढील सर्व जबाबदारी सदैगिक स्विकारतात व शिष्यास धन्य-धन्य करतात.

सत्य मिळन की युक्ती। सब गत बतारव राह।

सदैगिक दिन दयाला है। देव भक्ती मुकाम।
 मनसा वाचा कर्माना। सुमिरी सदैगिक नाम।
 काल जाल से छुटके। मोक्ष मिलन की राह।

फलद्वेष होते व अंतर्मनाची जागृती होते.

सदान सदैगिकच्या वरती पूर्ण विवेकास ठेऊन गुकच्या वचनसार केलेली भक्ती लवकर
 पर्वत भक्ती साध्य होत नाही. साधना नसेल तर सिद्धी नाही व सिद्धी नाही तर फळ नाही.
 शिष्याच्या अंतर्मनाची जागृती होत नाही आणि जो पर्वत अंतर्मनाची जागृती होत नाही तो
 व ध्यान केले पाहिजे. शिष्याच्या हृदयात जो पर्वत सदैगिकचा वास होत नाही; तो पर्वत
 सदैगिकनी दिलेल्या मंत्राचे पठण व जप शिष्यान केलेच पाहिजे. सदैगिकचे स्मरण

अशी सदैगिकची कृपा अगाध असते.

सदैगिक वाचन सापडना सोडू ॥

तरीही मानाचा बोध नाही ॥ कृणाला सांगावे ।

साधू संतारी शरण मी गेलो ।

वाणी धाम मी शिकविण्या आलो ।

करू काय सुचना काही ॥

मन हि नाराज माझे हरी पायी ।

अपवरा पदरत पडते. पुजेमध्य मन सुद्धा लागत नाही.

समाधान शोधण्यासाठी जातल व दुःखी होऊन बसतात. मनाची अशीही, नाराजी व

आनंददायी

गुलाब फूल

वाढ दिवस दिवसांवा राजा

फुलांवा राजा

गुलाबफूल

दीभकामना

दिलखुलीस

वाढ दिवसांवा

आणखी घट्ट होणार आहे.

दृढ मैत्री दिवसांदिवस

परस्पराना सहणार आहे

दुःख धीर, सुखाल साध

शांतेत राहो आहे

स्नेहायी, विरवासायी मैत्री

अवखळ, निखळ, आर्त आहे

आपले मित्र

परस्पराने मत सहजव कळते

मैत्रीत गुणित कसलेच नसते

मोकळेपणाने मन मोकळे करते

साध - साध सोबत करते

मैत्री

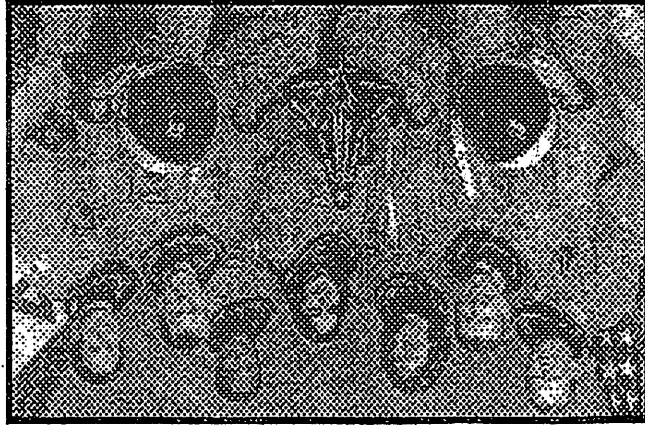
१९९८ साली अवकाशात प्रस्थान करून अमेरिकेतून अवकाशात जाणाऱ्या प्रथम भारतीय महिलांचा मान पटकवला तेव्हा तिवे हृदय आनंदाने भरून आले. तीने एका मुलाखतीमध्ये या प्रवासाबद्दल सांगितले की 'मी आकाशचर्यातून दुर्बिणीने पृथ्वीकडे पाहत असताना आकाशाचे शेवटचे टोक (क्यारुकुमारीचे टोक) दिसले; तेव्हा असलेल्या स्थितीत

मध्ये नासाच्या अमन संशोधन केंद्रात संशोधन कार्य सुरू केले.

महाविद्यालयामधून एअरोनॉटिकल इंजिनियरींग मध्ये शिक्षण पूर्ण केले त्यानंतर १९८८ वर्षी आकाशात जाऊन आले तेव्हा तीने त्यांच्यापासून स्फूर्ती घेऊन पंजाब इंजिनियरींग आकाशात पक्षाप्रमाणे भरारी मारण्याचे स्वप्न स्वप्न होते. प्रथम भारतीय अंतराळवीर राकेश पंजाबमधील कर्नाळ या लहानश्या शहरात जन्मलेल्या कल्पना लहानपणीपासून

संपूर्ण जगाला अभिमान आहे.

हेच ते सात अंतराळवीर ज्ञातवार

होती.

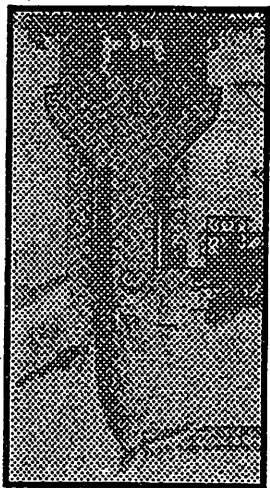
१ फेब्रुवारी हा दिवस अंतराळवीरांच्या जीवनातील कळकट्टे दिवस होता. आकाशात भरारी मारण्याचे स्वप्न मनात ठेवणाऱ्या त्या सात अंतराळवीरांच्या अपघातीय मृत्युमुळे संपूर्ण जगभर दुःखाचे सावट पसरले. त्यात भारतीय वंशाची कल्पना चावलाही

एक महान भारतीय अंतराळवीर

'कल्पना चावला'

सफर पूर्ण करे ल अशी आशा सधील होती.

कोलंबीयाच्या ८० हून अधिक बायबाय शोधून आल्या होत्या. त्याची ही २८ वी

कोलंबीया

अशा कीटकांवर प्रयोग करायचे होते.

आंतरराष्ट्रीय अंतराळवीराना शुभेच्छा देण्यासाठी संजय चावला या कल्पनावाचल्या
आवास हे अनेक मान्यवर लोक तेशे उपस्थित होते पण कोठल्याही माणसाच्या मनात अशी
कल्पना सुद्धा आली नसेल की हा प्रवास म्हणजे त्यांची अंत्ययात्राच आहे. यामधील यात्रीना
कॅरोगा (कॅम्पर) उदिर, साधीमाशी, वेगवेगळ्या यात्रीना मातीचे निरीक्षण व मध्यमाशी

१६ जानेवारीला अमेरिकेतील नासा या देशातील 'कोलंबीया' यानातून या

माहिती देत असे.
शिखरुची देत असे आपल्यासोबत अमेरिकेला घेऊन जाई व अनेक अवकाश माध्यमाची
पुढेच शिक्षण घेतले कल्पना चावला आपल्या देशातील शिक्षण घेणाऱ्या काही विद्यार्थ्यांना
पुस्तके, मोठीमोठी संशोधन केंद्रे उपलब्ध नाहीत म्हणून तीन अमेरिकेसारख्या देशात घेऊन
भारतासारख्या देशात अवकाशातील पूर्णपणे आध्यासासाठी काही यंत्रसामुग्री, मोठी
सजावट करून अमेरिकेतही आपली संस्कृती तीन जपली होती. तिचे असे मत होते की
सुद्धा तील भारतीय पद्धतीचेच जेवण आवडत होते. स्वतःच्या घरात भारतीय पद्धतीची
भारताबद्दल तीला आतिशय आभयमान होता अमेरिकेसारख्या पाश्चात्य देशात राहून

आपले गुढेच टिकून मी भारतमातेला वंदन केले.

- प्रकाश धनावडे

नाहिशी झाली तिच्या महान आत्म्याला आम्ही वंदन करतो.

अशी ही कल्पना चावला भारताचे नाव उंच करण्यसाठी आकाशात गेली व

त्याला कोण टाळू शकते. अखेर त्यांच्या मूर्त्येने सर्व जण शोककळत बूडले.

अंतराळवीरांच्या सुरक्षित परतीसाठी इंद्रवरकडे प्रार्थना करत होते पण जे होणार आहे

या सर्व घटनेची माहिती लोक दुर्दरिद्राने वर पहात असताना अनेक जण या

भागात सापडले.

झाला असले अशी माहिती काही तज्ञानी प्रकट केली. या यानाचे एकडे टेकसास व इतर

लंडींग करता येण्याची शक्यता नव्हती. उष्णतेच्या दाबांमुळे तापमान वाढले व आत स्फोट

पडताना पाहिला हे यान आवाजाच्या वेगाच्या सातपट वेगाने येत असल्याने आपत्तीकालीन

संशोधकांना संभ्रमित विचारीती वरून यानाच्या स्फोटाच्यावेळी काही वेगळा पदार्थ बाहेर

विभागणी संकत येणे बंद झाले व संपर्क तुटला अपघातानंतर (काही दिवसांतच

पृथ्वीपासून ६१ हजार किलोमीटर अंतरावर असताना यानाचा नासाच्या संपर्क निवृत्त

८० प्रयोग पूर्णपणे फलशून्य झाल्यानंतर १ फेब्रुवारीला हे यान परत येणार होते.

होते.

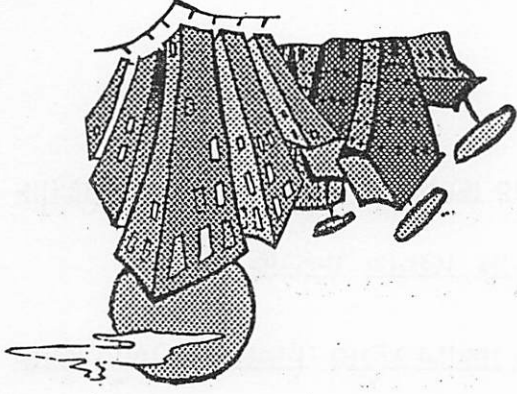
भारतीय - कल्पना चावला व इंसाइलवा प्रथम अंतराळवीर इलान रॅमान हे अंतराळवीर

तसेच वैज्ञानिक विल्यम सी मॅककल, पे लोड कमांडर - डेव्हिड एम बार्डन, लॉरल कॉर्क,

अशी सुरक्षिततेची खात्री इतरांनी दिली होती या यानाचे नेतेत्व रिंक डी हॅब्ड करीत होते.

एकडे अवकाश यानाच्या पंखाला घासले गेले होते पण यामुळे काही अपघात घडणार नाही

उडणुगाच्यावेळी यानाच्या इंजन टाकीच्या कवचाचा भाग असलेल्या कोमचे काही

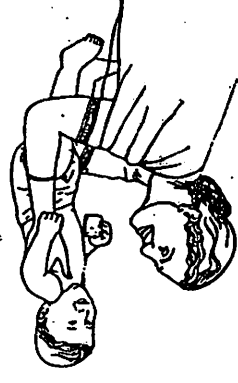
धाणीचे सांख्यिक पसरले
 विकडे विकडे दिना
 जन्माला अने मृत्युलाही
 इथे लागते शेष
 कोणीही या कोठूनही या
 हीता इथे शिरकाव
 कोणालाही काही करुया
 नसे इथे मज्जाव
 हेरीत मुंबई, स्वच्छ मुंबई
 केवळ आशा ठरली
 काहीही नव घडून आले
 सांगी खाले विरली
 रावही रवती, रंकाही रवती
 कुणी न समाधानी
 मध्यमवर्गी परिस्थितीने
 निघती भरडोनी
 खून, दरोडे, मारामार्या
 सदाच इथे घडतात
 रोज कुठे ना कुठे
 तशी ही अपघात घडतात
 भारतातले प्रमुख शहर मी
 महाराष्ट्राची राजधानी मी
 लाज वाटते माझीच मला
 दुःख वाटते मनी

मुंबापुरीचे मनोगत

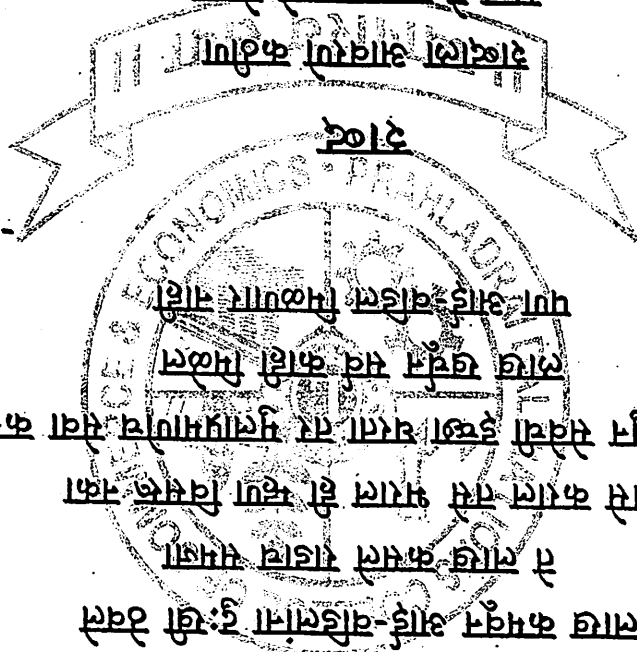
- योगीता सदशीव बरहडे

कधीतरी सपन घालताना हेच काही येतात.
 या शब्दांमळे खूप अर्थ्या अर्थ्य होती
 कधीतरी उच्चारलेले कधीतरी टोचलेले
 पण हे शब्दच असतात
 कधी-कधी तर आठवून डोळे पाणावतात
 त्या शब्दांत खूप अर्थ सामावून जातात.
 अने निघून जातात
 शब्द हे वाच्यसाधने येतात

श
 श

- पिरित पाईरा

शब्दाला आठवण कधीपा
 शब्द
 पण आर्ड-वडिलां मिळणार नाही
 लाख खर्चून सर्व काही मिळेल
 मुलापासून सेवची इच्छा धरता तर मुलाप्रमाणेच सेवा करा
 जसे कराल तसे धराल ही म्हण विस्मय नका
 ते लाख कसले सोडव समजा
 लाख कसवून आर्ड-वडिलांना दुःखी ठेवले
 त्यांना ऐम्ही विष पाजून नका
 त्यांनी स्वतः उपाशी राहून ऐम्हीला मोठे केले
 तेव्हाच आपण जन्मास आलो
 त्यांनी अनेक वेदना सहन केल्या
 पण आर्ड-वडिलांच्या उपकारांना विस्मय नका
 दुसरे सर्व काही विस्मय

आर्ड-वडिलांच्या उपकारांना विस्मय नका.
 कोठेही जा पण

मुलाविषयी असे प्रेम त्यांच्या गीतार्तन, लेखनार्तन वारंवार व्यक्त होई आणि

'मुले म्हणजे देव, मुले म्हणजे देव'
'मुले म्हणजे राह्याची मोलाची ठेव'

मारताना, त्यांना गोष्टी सांगताना ते पूर्णपणे रंगून जात.

लहान बालकाप्रमाणे निष्पाप, निर्मळ व निर्व्यज मनाचे होते, त्यामुळे मुलांशी गप्पा त्यांना मुलांसाठी काही संस्कारक्षम साहित्य तयार करण्याची प्रेरणा मिळाली. ते स्वतःच कल्प दाखवली. त्यामार्गे केवळ देशाहिताची निःस्वार्थी तळमळच होती. ह्या तळमळीतच गुंफजीनी अनेक सत्याग्रहांत भाग घेतली वळवळी अधिवेदन, उपाषाणे यशस्वी

मुलांसाठीच होता.

विविध सद्गुणांचे एवढे ज्ञान शंकर खेले कल्प दिले आहे की, वाटावे त्यांचा जन्म आम्हा तशी अखंड संपूर्णदात्री अशा जीवन कार्यातून, अखंड गोड अशा गोष्टीतून आम्हा मुलांना माने गुंफजी लेखक, कवी, शिक्षक, वळवळीचे संघटक आणि कार्यकर्ते ही असले

होत फिरवून आम्हाला समजावत आहेत, घडवत आहेत.

त्यांच्या-पुस्तकातून त्यांचे विचार वाचताना वाटते की प्रत्यक्ष गुंफजी अत्यंत प्रेमाने पाठीवरून खरोखर गुंफजी हे आम्हा मुलांना पित्यासमान नव्हे तर माते समान वाटतात कारण

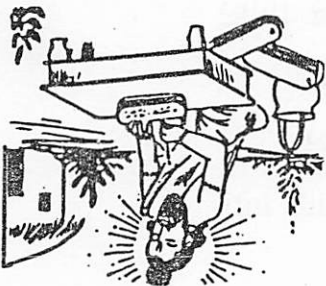
मुलांचेही त्यांनी सद्गुणांशी, आदर्श जीवनाशी नाते जोडले.

जोडून गेले आणि मागे ठेवलेल्या बालसाहित्यातून आम्हा

असे म्हणणारे माने गुंफजी खरोखरच प्रभूरी नाती

जडले नाते प्रभूरी तयांचे ।'

'करी मनोरंजन जो मुलांचे ।

मुलांचे माने गुंफजी

गुंजीच्या आईने गुंजीच्या मनात साऱ्या जगासाठी प्रेमाचे अमृत भरले होते जे

पुस्तकामधून त्यांची प्रेमची मूर्ती आपल्या डोळ्यांसमोर सहज उभी राहते.

कशांमुळे ? ते आपल्याला कुठे भेटलेत ? ते भेटलेत ते त्यांच्या साहित्य संपदेतून, त्यांच्या त्यांची रसाळवाणी ऐकलेली नाही. मग आपण साने गुंजी आम्हा मुलांचे म्हणतो ते खरोखरच बालभिमानाचे आपण दृष्टी, आपण काही गुंजीना पाहिलेले नाही.

लावाल माझे वाडेमय म्हणजे माझीच वाडेमयीन मूर्ती आहे.

तेथे प्रण आहे. तेथे रक्त आहे माझ्या वाडेमयाला होत लावाल तर माझ्या हृदयाला होत उदरेतून म्हणाले 'माझे वाडेमय कसेही असो, त्यात मी रक्त ओतले आहे. ते रडू असले तरी पुणे येथे कुमार साहित्य सम्मेलनात अद्यक्षपदावरून गुंजी बोलताना मुलांना

म्हणजे आनंदाचे घामच वाटतात.

वाचणाऱ्या, रेखाचित्री आणि पुस्तकांतून रेखाचित्री समजून घेणाऱ्या आम्हा मुलांना गुंजी शकल. मन परिवर्तन करण्याची क्षमता त्यांच्या कथांमध्ये आहे. त्यांमुळे या कथा निर्मळ, सांस्कृतिक आशय असलेल्या त्यांच्या गोष्टीतून मुलांना सहजपणे वळण लागू त्यांनी मुलांसाठी विविध प्रकारचे साहित्य निर्माण केले. निवळ, सर्वस्पर्शी, आनंददायी, गान्धेय इतक्या प्रेमाने उठवत की मुलांचा सारा दिवस प्रसन्न जाई. या मायेच्या हळूवार होताने होते. ते शिक्षक असताना त्यांच्या छात्रांसाठीही मुलांना विविध भुषणं, भक्तीगीते बालमनात प्रवेश करण्याचे, त्यांच्यात मिसळून जाण्याचे ज्ञान गुंजीना उपजाव

शिक्षक म्हणून काम केले. तसेच लेखक म्हणूनही केले.

पाहिले तरच उद्याचे भक्कम राष्ट्रवीर धातून उभे राहतील, या जाणीवेनेच साने गुंजीनी पाहिले. घडवली पाहिले. त्यांच्या संस्कारक्षम मनात सद्गुणांचे, देशप्रेमाचे बीज पेरले मुले ही देशाची भावी आधारस्तंभ असतात. राष्ट्राची ही अमोल ठेव नीट वाढवली

तेवढ्याच वास्तव्याने मुलांवरचे हे प्रेम त्यांच्या लेखणीतून पाझरू लागे.

गुजराती साऱ्या देशा-साठी वाहिले. त्यांची वृत्ती खरी राजकारणी नव्हती तर केवळ लोककल्याण, देशसेवेच्या उक्त प्रयत्नांचे ते त्यात सहभाग घालले होते.

जगाला वृत्रासुर नावाच्या राक्षसापासून वाचवण्यासाठी स्वतःचे शरीर हाड्याची रोखे बनवण्यासाठी देणाऱ्या महातापस्वी दक्षिणी ऋषींनी गुजरातींचे लिहिलेली कथा जेव्हा मी वाचली, तेव्हा दक्षिण ऋषींच्या जागी मला गुजरातींचे दिसू लागले. ते ही वा महाराष्ट्रातील आधुनिक ऋषींचे होते. जनसेवेचे अखंड तप त्यांनी अंगिकारले होते. ते शोर राष्ट्रभक्त होते. तरीही आपल्या हातून देशसेवा नीट होऊ शकत नाही तर या देहाचा काय उपयोग ? असेच त्यांना सतत वाटे म्हणून ते देशासाठी सर्वस्व समर्पण करून गेले ते कायमचेच ! आम्हां मला जिवनभर सुगंध देत राहतील अशी विचारांची सुमने देऊन गेले.

बाताच्या फुलाप्रमाणे मुलांची मने फुलवण्यासाठी झटणारे साने गुजराती हे असे जगातल्या शिक्षक होते. त्यांनी अनेक विद्यार्थ्यांवर इतर अनेक मुलांवर मायेची परखण केली. प्रेमळ संस्कार केलेच पण त्यांचा हा वात्सल्याचा झरा ते गेल्यानंतर ही नष्ट झाली नाही. जेव्हा जेव्हा आम्ही मुले त्यांची पुस्तके हाती घेतो, तेव्हा तेव्हा त्यांच्या प्रेमळ स्पर्शाचा भास आम्हाला जाणवतो म्हणूनतरही ते आमच्यावर संस्कार करत आहेत. असेच त्यांच्या पुस्तकातील कथा मनापासून वाचल्यास जाणवते. आमचे मुलांचेच साने गुजराती आहेत.

आधुनिक काळतील स्त्री आता आपले स्वतःचे निर्णय स्वतः
 एक शोकाचे स्वः ही आवडनिवड स्वतः ठरवू शकते. कारण ती पण एक
 समर्थ स्त्री आहे. किडा, संगीत, अभिनय, राजकारण अशा विविध

आहे.

कर्तृत्वाने स्त्रीच्या अंगी असलेल्या धनसमृद्ध्याचे दर्शन सर्वांना घडवले
 कामगिरी बजावली आपल्या भारतात पंतप्रधानपदी असलेल्या इंदिराजी यांनी अलौकिक
 धासावख्या अनेक स्त्रीयांचा उल्लेख करणे जखरीबे आहे. कारण या लढाईत यांनी मोलाची
 बरोबर लढली. या लढाईत आपल्याला झारीची राणी लक्ष्मीबाई, अहिल्याबाई होळकर
 काळानुरूप तिच्यात बदल होत गेला. ती बंड कळन उठली आणि जुलमी शासनशक्ती
 मुद्दा माहिती नव्हतं कारण त्याकाळी शिक्षणाचा तितकासा प्रसार झाला नव्हता पण
 'बुल आणि मूल' करित बसलेली अधीक्षित स्त्री होती. तिला शिक्षण कराला म्हणतात हे
 पारंपारिक स्त्री ही अतिशय सोबळ, लाजाळू व साधी होती. पारंपारिक स्त्री ही

मिळू केले आहे.

'स्त्री' ही निर्मात्याने घडविलेली एक सुंदर किमया आहे. वर्षानुवर्षे स्त्रीला बंड
 केलेल्या वाटा तिनं स्वतःसाठी खुल्या केल्या आहेत. या स्त्रीला
 पूर्वीपारुसंभव 'अबला' या नावाने संबोधनले जात होते. पण, आता
 कालानुरूप स्त्री बदलली आहे तीच अबला आता 'सबला' झाली आहे.
 आता नव्या शोकातील प्रगत स्त्री एक सामर्थ्यवान व बलशाली बर्नन
 आपल्या समाजात मानाने प्रतिष्ठेचे वास्तव आहे. तिला कोणत्याही
 कार्यक्षेत्रात प्रावीण्य मिळवणे अशक्य नाही हे देखिल तिनं ठामपणे

एकविंशत्या शोकातील स्त्री आणि
 पारंपारिक स्त्री यातील फरक

मोर्जन येणाऱ्या थोड्याकार अर्थ्या ।
 फरक असतो फक्त निवर्णाचा,
 येणार सगळे जीव जाणारच असतात
 फरक असतो फक्त वयाचा, भावनांचा ।
 सारखीच असतात,
 लहानपण आणि म्हितारपण,
 फरक असतो फक्त लिंगाचा, वचनांचा ।
 सारखीच असतात,
 गार्भातून जन्मलेली सर्व मुले,
 फरक असतो फक्त सावल्याचा, दिशांचा ।
 सारखीच असतात,
 सकाळची उन्हे आणि सायंकाळची उन्हे,
 फरक

भूमिका समर्थपणे पार पाडतांना दिसत आहे.

ही स्त्री आज आपल्यासमोर माता, भगिनी, पत्नी, कन्या अशा विविध
 प्रत्येक यशस्वी पुरुषांच्या यशोवर्षी प्रेरणा ही देखील स्त्रीच असते. अशी

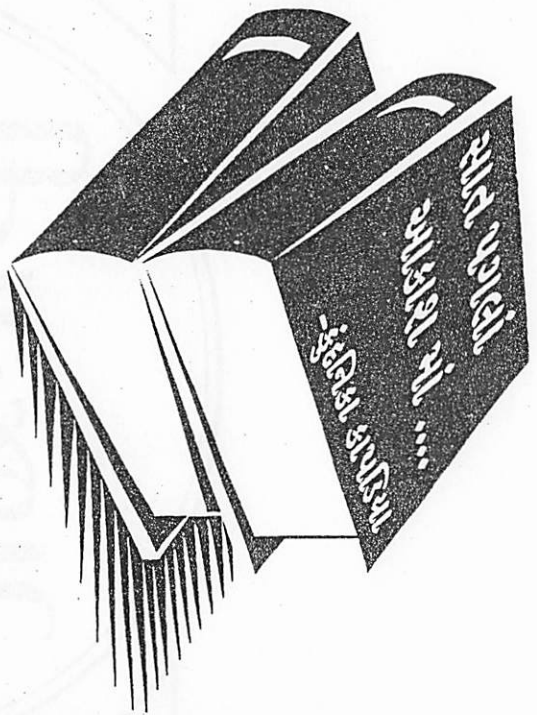
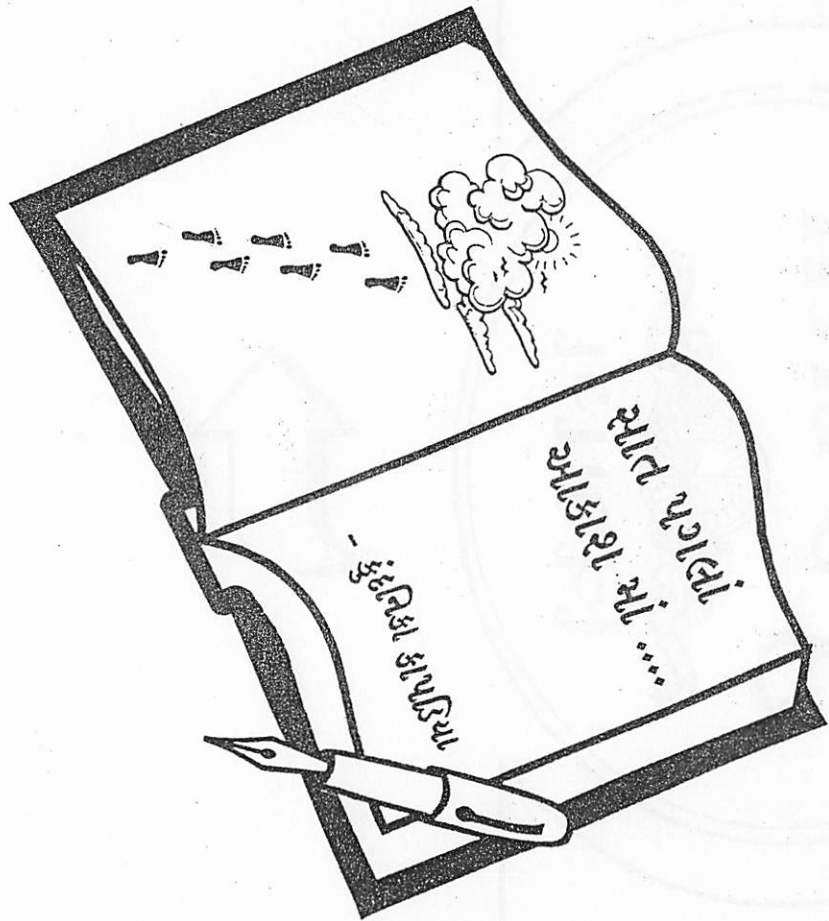
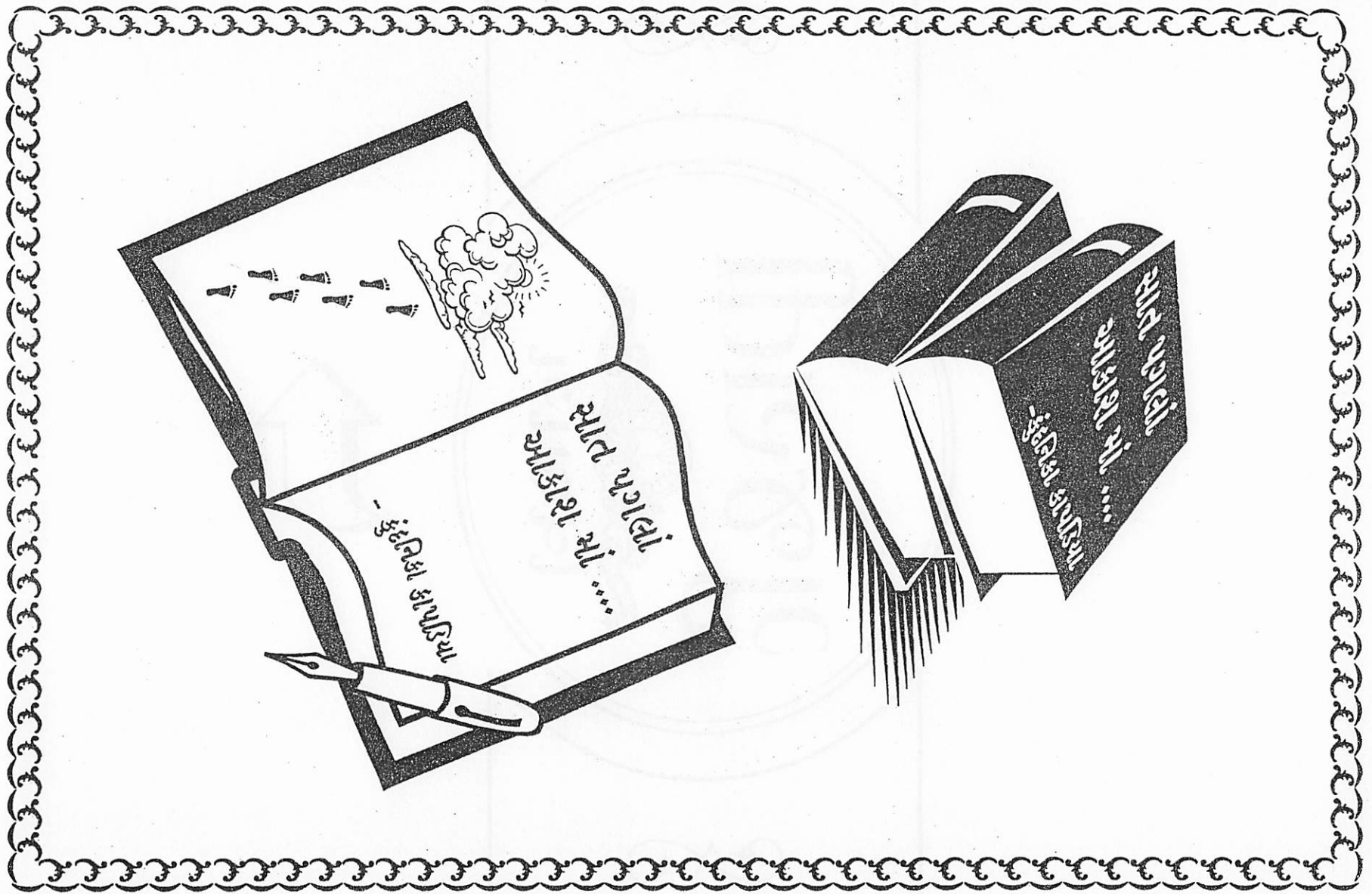
जवळ जवळ सर्वत्र क्षेत्रांत ती पुरुषांच्या बरोबरीने आहे. एवढेच नव्हे तर

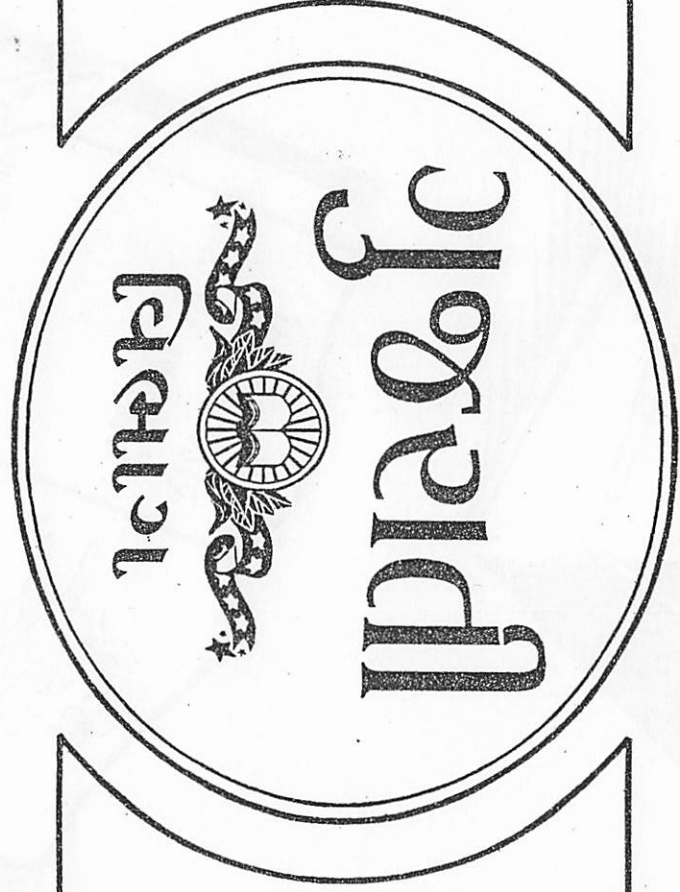
एकविसाव्या शतकातील स्त्रीने खूप प्रगती केली आहे. आता

वावरांना दिसते.

घरदार सांभाळून घरातील जबाबदाऱ्या पार पाडून बाहेरच्या जगात
 क्षेत्रांत उच्च शिक्षण घेऊन पोहचलेली आहे. आजची स्त्री ही स्वतःच

பொது

பிடி

મને એ ખબર નથી

મને એ ખબર નથી કે સૂર્ય એ,
પૂર્વમાં શા માટે પ્રકાશે છે ?

મને એ ખબર નથી કે ચંદ્ર એ,
રાત્રિમાં શામાટે ઝગમગે છે ?

મને એ ખબર નથી કે જીવન એ,
ત્યાગ કે પ્રેમમાં શામાટે હોય છે ?

મને એ ખબર નથી કે ભૂતકાળ એ,
ભવિષ્યમાં શામાટે જરૂરી થાય છે ?

મને એ ખબર નથી કે વર્ષા એ,
પુષ્પોને શામાટે નવચેતન આપે છે ?

અફસોસ એ છે કે મને એ ખબર નથી કે,
પ્રેમ એ શામાટે હોય છે ?

?

- શાહ અલ્પા ડી.
(એફ.વાય.જે.સી.)

પ્રેમ

પ્રેમ બરાબર વિશ્વાસ અને લાગણીનો સરવાળો
દુઃખ બરાબર વિશ્વાસ અને લાગણીની બાદબાકી
સુખ બરાબર વિશ્વાસ અને લાગણી નો ગુણાકાર
જીવન બરાબર વિશ્વાસ અને લાગણી નો ભાગાકાર

એ રાત શું, જેમાં ચંદ્ર નથી,
એ બાગ શું, જેમાં ફૂલ નથી,
એ વસંત શું, જેમાં પાનખર નથી,
એ મિલન શું, જેમાં જુદાઈ નથી
એ દિલ શું, જેમાં ઘડકન નથી
એ જીંદગી શું, જેમાં મોહબ્બત નથી.

- કાતરીયા કલ્પેશ કે.
(એફ.વાય.જે.સી./આય)

પર્યાવરણ

પૃથ્વી ની બગડી છે કાયા,
ને આભનું તૂટ્યું છે આવરણ.

હવા માં ભળ્યા છે ઝેરી વાયુઓ,
ને દુષિત બન્યું છે વાતાવરણ.

વૃક્ષોનું નિકળ્યું છે નિકુંદન,
ને આગળ વધી રહ્યા છે રણ.

અન્નજળ બન્યા છે મલિન
ને વકરી બેઠા છે રોગ તથા મરણ.

વસ્તી વધી છે બે ફામ પણે,
ને બની છે બધી અછતનું કારણ,

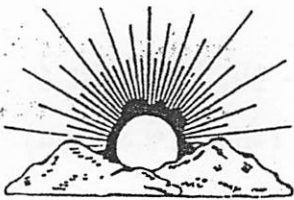
લૂંટ ચલાવી છે લોભીજનો એ,
ને ખુબ થયું છે, ઘરતી નું શોષણ.

સંતુલન તૂટ્યું છે કુદરત નું,
ને અસલ બન્યું છે, કચરાનું ભારણ.

સ્વચ્છતા તણું ભુલાયું છે ભાન,
ને સભ્યતા થઈ છે વેરણ-છેરણ.

હજુય સમય છે કરી લઈએ વિચાર,
ને સુધારી લઈએ આપણું આચરણ.

મટી જાય અસ્તિત્વ સૌ જીવોનું,
તે પહેલા બચાવી લઈએ 'પર્યાવરણ'.

- કમોની એકતા પી.

(એફ.વાય.જે.સી.)

અતૂટ બંધન

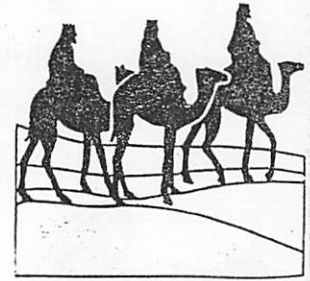
વિધિના લેખે મળ્યા આપણે
ઇશ્વરની કોઈ ઇચ્છાએ મળ્યા આપણે
અકળ ઋણાનું બંધે મળ્યા આપણે
કર્મની અવિરત રાહે મળ્યા આપણે
મળ્યું છે તેને સ્વીકારવું આપણે
સ્વીકાર્યું તેને માણવું આપણે
માણ્યું તેને જાળવવું આપણે
જાળવ્યું તેને જીવાડશું આપણે
બંધાયા નથી બાહ્ય બંધને આપણે
છતાંયે બાગલીના બંધને આપણે
છોડ્યુ છુટે નહીં તે બંધને આપણે
મા-બાપની કૃપા દ્રષ્ટિ થી આપણે
પૂર્વજોની છત્ર છાયા માં આપણે
મર્યાદા ઓથી ઘેરાયેલા આપણે
સંજોગોથી વિંટળાયેલા આપણે
સુખ દુઃખનો સથવારો ઝંખતા આપણે
રક્ષાના બંધને બંધાયેલા આપણે

- પંચાલ જીગર એમ
(એફ.વાય.જે.સી)

આતે કેવો માણસ ?

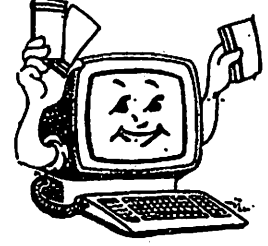
પૂછે બધાંને ક્યાં છે ઈશ્વર
નથી પૂછતો એના મનને
આતે કેવો માણસ ?
તારા હૃદયમાં બિરાજે ઈશ્વર
છતાં પૂછે છે બધાંને
ક્યાં છે ઈશ્વર ? આતે કેવો માણસ ?
ઘરતી અંબર સમુંદર
મહેનત માટે હાથ આપ્યા
છતાં કહે છે મને કંઈ નથી આપ્યું
હાથ ફેલાઈ માગે છે ભીખ
આતે કેવો માણસ ?
ભણે, ગણે, બુદ્ધિ ધન દોલત
આપે ઈશ્વર પછી ગૌરવ
લેતો હોય તેમ કહે કે હું
નથી માનતો ઈશ્વર માં
આતે કેવો માણસ ?
ઈશ્વર તને ન ભાવે તો પણ
ઈશ્વર તને નિભાવે દુનિયામાં
વળી કહે કે હું નથી
માનતો ઈશ્વરમાં આતે કેવો માણસ ?
જીવન કહે જીવન જીવવું ઈશ્વર ની ઘરતીમાં
કહે કે નથી માનતો ઈશ્વરમાં
આતે કેવો માણસ ?

- ઠક્કર કલ્પેશ. એલ
(એફ.વાય.જે.સી./આય)

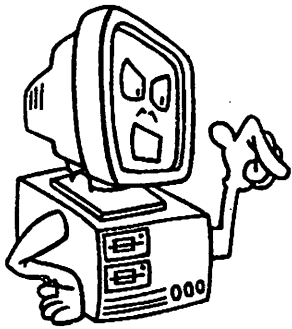
શું કોમ્પ્યુટર શિક્ષકનો પર્યાય બની શકે ?

આમ તો વૈજ્ઞાનિક શોધોનો પ્રવાહ આદિકાળથી વહી રહ્યો હતો અને હજુ પણ વહી રહ્યો છે પણ એ પ્રવાહ માં કંઈક ચેતન અને ગતિ પ્રગટ્યાં અને સમગ્ર માનવ સમાજ પર એક વિશિષ્ટ અસર નિપજાવી નવી નવી શોધો અને સિધ્ધીઓ પ્રાપ્ત થતા માનવીનું જ્ઞાન વિશિષ્ટ બને. વળી કોમ્પ્યુટર તો એક નવીજ ધમચકડી મચાવી મૂકી છે કે જ્યાં આવો પ્રશ્ન આવી પડે કે 'શું કોમ્પ્યુટર શિક્ષકો ની જગ્યા લઈ શકે'?

પ્રશ્ન આપણી સમપ્ત સ્વાભાવિક છે આવી લાગણી માનવીને ઉદ્ભવે ૨૧ મી સદી માં આપણે આવી ગયા છે. અને આ યુગ 'વિજ્ઞાન યુગ' છે. વળી ૨૧ મી સદીને 'કોમ્પ્યુટર યુગ' નામે આપણે ઓળખીએ છીએ કારણકે આજે વિદ્યાર્થી ઓ નાનપણ થી જ કોમ્પ્યુટર ને એટલું મહત્વ આપે છે કે તેઓ શિક્ષકોની ભણાવવાની વૃત્તિ એમની લગનને ધ્યાન જ રાખતા નથી પણ એમાં ભૂલ એમની નથી કારણકે આજે જ્યાં જુઓ ત્યાં લોકો એક પ્રશ્ન તો જરૂર પૂછે છે કે 'તમને કોમ્પ્યુટર નું જ્ઞાન છે'? નોકરીએ કોમ્પ્યુટર ને પોતાના જીવનમાં મહત્વનું સ્થાન આપી દે છે.

હું માનું છું કે કોમ્પ્યુટરનું જ્ઞાન હોવું જોઈએ કારણકે આજના યુગમાં માનવી ઓછા સમયમાં ઘણાં બધા કાર્યો અને જ્ઞાન મેળવવાની ઈચ્છા ધરાવે છે. કોમ્પ્યુટર સેક્ટરમાં ઘણી બધી માહિતી આપે છે. કોમ્પ્યુટર દ્વારા આપણે જાતજાતના કાર્યો કરી શકે છે જેમકે આપણે ઇ-મેઈલ દ્વારા આપણો સંદેશો મિનિટોમાં જ મોકલાવી દેવાય છે. ઇન્ટરનેટ દ્વારા ઘણી બધી માહિતી પ્રાપ્ત કરી શકીએ છીએ અને હવે તો વિદ્યાર્થીઓ C.D. દ્વારા કયા પણ વિષયોનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરી શકે છે પરંતુ કોમ્પ્યુટરમાં ઘણા બધા દોષો પણ છે જેમકે એના માં લાગણી નથી, આપણી જેમ બીજાને સમજવાની શક્તિ નથી. આપણને પ્રેરણા આપવાની શક્તિ નથી ત્યાંજ જુઓ આપણા

શિક્ષકો ને એનામાં એવી આવડત જોવા મળશે કે આપણને ભણાવવાની પ્રેરણા મળે. અરે ! કોમ્પ્યુટર બોલે એટલે આવડી ગયું એવું થોડું છે એને ચલાવતા પણ એક શિક્ષક જ શીખડાવે છે. મારા ખ્યાલથી તો કોમ્પ્યુટર ને શિક્ષક જોડે સરખાવતા આપણે જાણે ગુરૂ નું અપમાન કરી રહ્યા હોય એવું લાગે છે. પરંતુ આજના યુગને જોઈને એવું લાગે કે

કોમ્પ્યુટરનું મહત્વ વધારે છે પરંતુ કોમ્પ્યુટર કરતા શિક્ષકો નું મહત્વ વધારે છે. કારણ કે 'માતા' પછી આપણને એકદમ સારી રીતે જાણી શકે એ છે 'શિક્ષક' જેને આપણા બધા લક્ષણો, ગુણો, અવગુણો ની જાણ હોય છે.

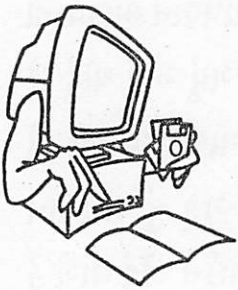

આપણા મનમાં રહેલા વિચારો શિક્ષક ખીલાવે છે ત્યારે આપણામાં કંઈક કરી બતાવવાની ક્ષમતા પ્રગટ થાય છે. જ્યારે આપણો માર્ગ શિક્ષક ખોલી આપે છે ત્યારે આપણે આપણા ભવિષ્ય માં પ્રગતિ ના પથ પર ચાલી શકીએ છીએ. કોમ્પ્યુટર તો પછીની વાત છે જ્યારે એમ થાય કે કોમ્પ્યુટરનું જ્ઞાન હોવું જોઈએ ત્યારે કોમ્પ્યુટરનું જ્ઞાન આપવાવાળો વ્યક્તિ ગુરુ જ હોય છે.

કોમ્પ્યુટર વૈજ્ઞાનિક તબક્કો નું સાધન છે તે વિદ્યુત શક્તિથી ચાલે છે. કોઈપણ વ્યક્તિ વિદ્યુતક્રીય સાધનો દ્વારા કાર્ય કરે છે. જ્યારે માનવી 'સામાજિક પ્રાણી' છે. માનવી એક વિદ્યુતક્રીય સાધનો દ્વારા કેટલા સમય સુધી પોતાનું કાર્ય કરી શકે આખરે માનવી કોમ્પ્યુટર સાથે કાર્ય કરી શકી જાય છે. જ્યારે મોટી મુસીબતો આવતા કોમ્પ્યુટર ન ચાલે અથવા બગડી જાય ત્યારે શિક્ષકો ક્યા પણ સંજોગોમાં પોતાનું જ્ઞાન આપણને આપશે. અંધારુ હોવા છતાં શિક્ષકો પોતાના વિદ્યાર્થી ઓને કોઈપણ સંકોચ વગર ભણાવે જ્યારે કોમ્પ્યુટર તો વિદ્યુતક્રીય શક્તિ પર આધાર રાખનારું સાધન છે લાઈટ જવાથી આપણને કાર્યની રાહ જોવી પડે છે. જ્યારે શિક્ષકને જુઓ એના માં કેટલી બધી સહનશીલતા છે.

મારું કહેવું એવું નથી કે, કોમ્પ્યુટરનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત ન કરવું પરંતુ આપણે એની સરખામણી શિક્ષક જોડે કરવી ના જોઈએ કારણકે આપણા શાસ્ત્રોમાં જ કહ્યું છે કે 'ગુરુ વિના જ્ઞાન નહીં'. એક ભટક્યો માણસ જો ગુરુના કહેવા પ્રમાણે ચાલેતો એ જીંદગી માં કંઈક પ્રગતિ કરીને રહે છે. આજના યુગને જોતાં ઓછાં શિક્ષકો સાચા જોવા મળે છે પરંતુ મારા ખ્યાલથી

શિક્ષકો આપણી સમક્ષ બધી વાતનું જ્ઞાન આપવા હંમેશા તત્પર હોય છે. તેથી કોમ્પ્યુટર ક્યારેય પણ શિક્ષકો નું સ્થાન લઈ જ ન શકે.

શિક્ષકોનું આદિકાળથી પૂજન થતું આવ્યું છે અને હજુપણ થાય છે. તેથી એની સરખામણી કરવી એતો આપણી મહામૂલી ભૂલ છે.

શિક્ષકોએ પદવી શ્રમ કરીને મેળવી હોય અને તે આપણા ભાવિ શિક્ષક તરીકે હોય તેને આપણે એક સાધન સાથે સરખાવીએ એતો તદ્દન ખોટી વાત છે. તેઓ હંમેશા એમજ કહે છે કે 'આ હું નહીં પણ મારા ગુરુ એ આપેલું જ્ઞાન છે' તેમ આજના વિદ્યાર્થી ઓને અત્યારે એવી લાગણી ન થાય પરંતુ જ્યારે તેઓ મોટા થશે ત્યારે તેઓ પણ એમજ કહેશે કે આતો

મારા શિક્ષકે આપેલું જ્ઞાન છે. શિક્ષકો આપણા આદર્શોને ઉચ્ચ બનાવે અને આગળ વધવાની પ્રેરણા આપે છે તેઓ આપણામાં સંસ્કાર સીંચે છે, આપણા ગુણો વિકસાવે છે. આપણું હિત યોજે છે. ક્યારેક નવી વાતો કહીને આપણો થાક ઉતારી ને આપણને આનંદ આપે છે આપણે બધી બાજુએ યશ ફેલાવે અને ભવિષ્યમાં ઉંચા શિખરે પહોંચીએ એવી આશા રાખે છે. શિક્ષકો આપણી સમક્ષ જ્ઞાનનો અણમૂલ ખજાનો ખુલ્લો મૂકે છે તેમાં હીરા, મોતી, રત્ન, સુવર્ણ બધુજ હોય છે. આપણે જેમ જેમ લુંટીએ તેમ તેમ તે વધતો જાય છે. એ ખજાનો લૂંટાઈ જવાની બીક નથી. જ્યારે કોમ્પ્યુટર થી આવી બધી આશાઓ તો રાખી ન શકાય આ માત્ર શિક્ષક જ પૂરું કરી શકે.

માટે કોમ્પ્યુટર ક્યારે પણ શિક્ષકોની જગ્યા લઈજ ના શકે કારણકે શિક્ષકો આપણા પ્રેરણા સ્ત્રોત છે જે ક્યારેય પણ અટકતા નથી તેથી મારા મંતવ્ય મુજબ આપણા માટે શિક્ષકોનો પર્યાય કોઈ બની જ ના શકે.

ધર્મ

જાતજાત ના ધર્મામાં એકતાની સુગંધ,
એમાં ભળી હિંદુ-મુસ્લિમ ની દુર્ગંધ.

જ્યાં એક દેશમાં છે ગાંધીજી, સરદાર જેવા સુપુત્ર,
ત્યાંજ બીજા દેશમાં છે, આતંકવાદના કુપુત્ર.

દેશના નેતાઓ એ આપ્યું છે, દેશ માટે બલિદાન,
આતંકવાદ લે છે નિર્દોષ લોકોનું બલિદાન.

સમગ્ર વિશ્વ આજે ઝંખે છે, શાંતિને,
ત્યારે આતંકવાદ ફેલાવે છે દેશમાં અશાંતિ.

આજે ઘર ઘરમાં ફેલાય છે, અશાંતિ,
નવી પેઢીના નવા યુવાનો એકથઈ પ્રગટાવશે શાંતિ !

- વૈજન્તિ ત્રિવેદી એસ.
(એફ.વાય.જે.સી.)

મૃત્યુ

માનવના મનમાં છે મોટો ભય,
મૃત્યુનો ભય માનવીને કેટલો ખેદ.

મૃત્યુને માનવનો જૂનો સબંધ,
તેમને તો છે અતૂટ બંધન.

જેને જાંદગી આવડી નહીં જીવતા,
તે કરે છે ખોટા પ્રયત્નો મૃત્યુને અટકાવતા.

મૃત્યુ તો આવવાનું જરૂર,
લઈ જશે જીવને પોતાનો બનાવી જરૂર.

જેને આવડી છે જાંદગી જીવતા,
તે મૃત્યુ ને ખુશી ખુશી વધાવતા.

કેટલાક લોકો તો મૃત્યુ પછી અમર બનતા,
મને પણ કોઈ રોકી શકે નહીં એમ કરતા.

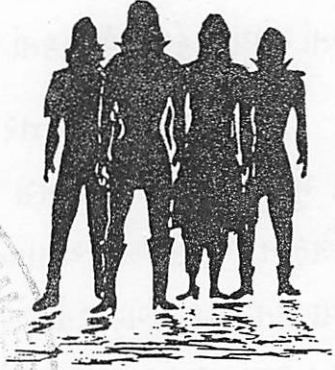
- કલ્પેશ એલ. ઠક્કર
(એફ.વાય.જે.સી./આય)

આતંકવાદ

આખા વિશ્વમાં ભારત જેટલી નૈસર્ગિક સંપત્તિ કોઈની પાસે નથી. 'ભારત ગરીબોની વસ્તીવાળો શ્રીમંત દેશ છે'. આ પવિત્ર ભૂમિ પર એક સ્થળ વસેલું છે જેને કાશ્મીર કહેવાય છે. જેમાં ઠંડી બારેમાસ હોય છે. પહેલા તો કાશ્મીર પર્યટન માટે સૌથી સુંદર અને સારું સ્થળ ગણાતું અને સિનેમાનું શૂટિંગ પણ ત્યાં થતું. પરંતુ હવે આ કાશ્મીરની શું દશા છે તે આપણે બધા જાણીએ છીએ.

કાશ્મીર ભારતના ઉત્તર વિભાગમાં આવેલું છે. 'કાશ્મીર તો ધરતીનું સ્વર્ગ' કહેવાય છે. તો આપણા સુંદર સ્થળને આતંકવાદનું કલંક ક્યાંથી લાગ્યું ? આતંકવાદી કોઈ જન્મ થી બનતું નથી. સમાજનો ત્રાસ, મજબૂરી, ગરીબી, નિરક્ષરતા આ બધા કારણોથી માનવી આતંકવાદી બનવા મજબૂર થઈ જાય છે. કાશ્મીરમાં ખાસ કરીને મુસ્લિમ જાતિના લોકો રહે છે તેમના

મનમાં ભારત પ્રત્યે અપાર રોષ છે. કોઈ ભારતીય ત્યાં જાયતો એને ગણકારતા નથી. ઉપરાંત તેમની જાતિનો કોઈ મુસ્લિમ ભાઈબંધુ જાયતો એમને 'આ તો ભારતથી આવ્યો છે'. એમ કહી તુચ્છકારતા હોય છે. આવું શામાટે ? માણસાઈ જાણે રહી જ નથી અને આવી અજ્ઞોતામાં, રોષમાં માનવી આતંકવાદી બનવાનાં પહેલો ક્રમ શીખે છે.

કાશ્મીરમાં ગરીબાઈ છે તેથી કોઈને પણ પૈસાનો મોહ બતાવી ગૈરકાનૂની કામ કરાવવું મુશ્કેલ નથી. ઓસામાબીન લાદેન, અબુ સાલેમ વગેરે જેવા આતંકવાદીઓ આજકાલ બહુ ચર્ચિત છે. એમના જીવનકાળની પૂરેપૂરી માહિતી ટી.વી. અને સમાચાર પત્રોવાળા ભેગી કરી લાવે છે. ઓસામાબીન લાદેન જેણે ૧૧મી સપ્ટેમ્બર ૨૦૦૧ માં અમેરિકાના વર્લ્ડ ટ્રેડ સેન્ટર પર હુમલો કરી આખી દુનિયાને ઝટકો આપી દીધો હતો. પછી ભારત સંસદ ભવનને એમણે બીજો શિકાર બનાવ્યો. આતંકવાદીઓના જૂનૂન માં આપણા સૈનિકો શહીદ થઈ જાય છે અને દેશના નેતાઓ ત્યાંના ત્યાંજ બસ, ભાષણ અને વાયદાઓથી ભોળી જનતાને કેવી રીતે કાબુમાં લેવી એ સારી રીતે જાણે છે તેથી જ આ બધું થઈ રહ્યું છે. મારા મતે આપણા દેશની સરકાર પહેલા જેવી નથી રહી જ્યાં ગાંધી બાપુ કે જવાહરલાલ નહેરૂ ના ભાષણો ખડેપગે દેશની રક્ષા કરવા ઉભા થઈ જાય. ગરીબ અને બેકાર લોકો પોતાની પરિસ્થિતિ થી હાર માની પેટનો ખાડો પૂરવા ઘર છોડી

ભાગી જાય છે અને આવા જ લોકો પછી આતંકવાદનો શિકાર બને છે.

આજે કાશ્મીરમાં આતંકવાદીઓને જમીનના તળિયે ટ્રેનિંગ અપાય છે. બંદૂકો ચલાવતા, અને યુદ્ધ કરવાની તાલિમ આપી ભારત પ્રત્યે બસ 'નફરત', 'નફરત' અને 'નફરત' જ તેમના દિલ દિમાગમાં ભરે છે અને તેમના અંદરના માનવીને મારી નાખે છે. ૧૫-૧૬ વર્ષના યુવાનો દેશનું ભવિષ્ય ગણાય છે અને એજ ભવિષ્ય આજે રસ્તા પર ભીખ માંગતુ અથવા અલકાયદા જેવા જૂથમાં જોડાયેલું નજરે પડે છે. આના ખરા ઉદાહરણો આજે આપણી સમક્ષ છે. છતાં આપણે કંઈ કરી શકતાં નથી.

અબુસાલેમ જે ઉત્તર પ્રદેશના અઝમગઢ નામના ગામમાં રહેતો હતો. ૨૦ વર્ષની વયે એ મુંબઈ આવ્યો અને બસ મુંબઈનો થઈને રહી ગયો. શરૂઆતમાં અંધેરી રેલ્વે સ્ટેશન પર ટેલિફોન (પી.સી.ઓ) ચલાવતો હતો. ધીમે ધીમે વિદેશી માલની દાણચોરી શરૂ કરી અને દાઉદ જેવા ખતરનાક ગેંગસ્ટરની ગેંગ માં જોડાઈ ગયો. ત્યારથી એની અપરાધની દુનિયા શરૂ થઈ ગઈ. ૧૯૯૩માં મુંબઈમાં થયેલા બોમ્બ વિસ્ફોટમાં એનો હાથ હતો અને તે ઉપરાંત ૧૯૯૭ની ગુલ્શન કુમાર ની હત્યા એના હાથ નીચે થઈ હતી એમ સમાચાર પત્રો દ્વારા જણાયું હતું. ૨૦ વર્ષનો એ યુવક મનમાં મુંબઈ જઈ કંઈ બનવાની આશા એ આવ્યો હતો અને અન્ડરવર્લ્ડ નો ડોન બનીને રહી ગયો.

આપણી સરકાર આટલું બધું જાણતી હોવા છતાં કોઈ કડક પગલું ભરતી નથી. હવે, તો એમણે એમ ગાવું જોઈએ

‘એ મેરે પ્યારે વતન, એ મેરે બિછડે ચમન’

તુજ પે દિલ કુરબાન,

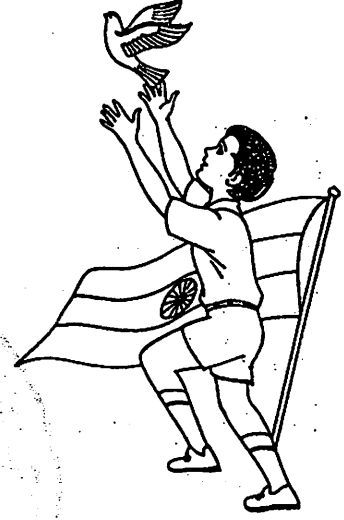
તેરે લિયે સર જૂકા સકતે હૈ, લેકિન

‘આતંકવાદ હટા સકતે નહીં’.

૨૭ મી ફેબ્રુઆરી ગોધરા કાન્ડ, ૨૭મી સપ્ટેમ્બર અક્ષરધામ મંદિર અને હમણા રધુનાથજી મંદિર પર પણ તેઓ એ હુમલો કરી ચૂક્યા છે. જેમાં નિર્દોષ શ્રદ્ધાળુઓ અને આપણા જવાન શહિદ થઈ ગયા. હવે, આગળ ગુજરાત કે પછી બીજું કોઈ સ્થળ જ્યાં સરકારને શંકા ન

હોય. આટલી બધી હિંસા પછી પણ સરકાર ચૂપ છે. સુંદર કાશ્મીર બોમ્બના આગના લપટામાં બળી રહ્યું છે અને ત્યાંનું ધુમ્મસ્યું હવામાન ધુમાડામાં ખોરવાઈ ગયું છે. લોકોના મન ડરથી અને અસુરક્ષિતતા થી ભરેલા છે. જો લડાઈ થાયતો નુકસાન એમને જ છે. જનતાતો 'સુડી વચ્ચે સોપારી' જેવી બની ગઈ છે. એકબાજુ આતંકવાદ અને બીજી બાજુ સરકાર.

જો દેશને મળતો પૈસો અને ઉત્પાદનનો સરળ અને સાચવીને સરકાર અને જનતા બંને ઉપયોગ કરે તો જરૂર દેશ સમૃદ્ધ અને પ્રગતિશીલ બની શકે. જો દેશના દરેક ખૂણામાં જનતા ને બે સમય પૂરેપુરું જમવાનું અને સંતોષકારક પગાર અને રોજગાર મળે તો કોઈ ઓસામાબીન લાદેન કે અબુ સાલેમ બનશે નહિ અને આતંકવાદનું અલકાયદા જૂથ બનશે નહિ. એ માટે બધાનું ઇમાનદાર અને સહનશીલ હોવું જરૂરી છે.

'જયહિંદ'.

ધ્રુજ ધરા

પ્રકોપનો વાયો પવન

ધ્રુજ ધરા ભાગ્યા ભવન !

સૌ સાંભળે ચીસો ઘણી

રસ્તા ચડે ઓઢી અગન !

અંગો તૂટયા નીભાવશું

છે દુઃખ ગુમાવ્યાં સ્વજના !

બેહાલ જ્યાં સૌ નિર્વહન

ને બહેરમ જોતું ગગન !

ના જિંદગીમાં છે ચયન

ઊગી ગયાં છે આંસુ વન !

આજે આમારાં ઘર કબર

એમાં અમારાં છે સપન !

ધ્રુજાવતી ધરતી હજુ

કરતી રહે અંદર જલન !

કિધાં નહિ સ્તુતિ-મનન

નહોતા થયા એકે હવન !

ટાઠક હજુ હેયે નથી

લાખો કરો 'શિલ્પી' કવન !

- કડીવાલા મોહસીનઅલી એમ.

ॐ पार्थ; प्रभु प्रिय युध्दाय कृत निश्चय ॥

પાર્થ શબ્દ ભાવવાચક છે પાર્થના બે અર્થ થાય છે એક તો પૃથા પુત્ર એટલે કુંતી માત નો પુત્ર તેમનું જૂથનું નામ પૃથા હતું. દરેક યુવાન અર્જુન ને સંબોધીને મહાભારતના યુધ્ધમાં શ્રીકૃષ્ણ ભગવાન પાર્થ શબ્દ વાપરે છે.

પ્રભુ એટલે એક એવી શક્તિ જેણે સૂર્ય, ચંદ્ર, તારા નિર્માણ કર્યા અને જે આપણું જીવન ચલાવે છે આજનો મનુષ્ય ફક્ત પૈસાની પાછળ જ ભાગે છે પૈસો મારો પરમેશ્વર ને હું પૈસા નો દાસ માનીને જીવનના સુખમાં ભાગે છે તો ક્યારેક દુઃખ આવે ત્યારે તે પડી ભાગે છે અને પોતાનો આત્મવિશ્વાસ ખોઈ બેસે છે, તેને ભગવાન પર શ્રદ્ધા રહેતી નથી એક વેપારી જ્યારે સાંજે પોતાની દુકાન બંધ કરે છે ત્યારે તે હિસાબ ગણતરી વખતે કહે છે જો મને દલાલે માલ અપાવ્યો હોત તો પછી તાળું મારતી વખતે વિચારે છે કે ગ્રાહક ન આવ્યા હોત તો ... પછી વિચારે છે કે તેમાં મારી નિપુણતા છે અને છેલ્લે જ્યારે રસ્તા પર મંદિર જુએ ત્યારે તે માને છે કે ભગવાનની મહેરબાની થી નફો થયો. આજનો માનવી ભગવાન એટલે મારા જીવનમાં ચોથા સ્થાને.

ભગવાનને પ્રિય થવા માટે માનવ જીવનમાં ૩૬ ગુણો ખીલવવા જરૂરી છે ગીતામાં ભગવાનને જ કહ્યું છે કે 'યે તુ સર્વાણિ અને તેષા મંહ સમુદ્રતાં કહીને' ગીતા માં કહે છે કે પોતાના કર્મો મારા માં સમર્પણ કરી મારામાં પરાયણ થઈને અનન્ય યોગથી મારુ જ ધ્યાન કરતા મને ઉપાસે છે તેમનો ઉદ્ધાર થાય છે તો અથચિંત સમાધાતુ કહીને અભ્યાસ વડે પામવાનું કહે છે અને અભ્યાસમાં અસમર્થ હોયતો કર્મ કરવા તત્પર થવાનું કહ્યું છે અદ્રષ્ટા સર્વભૂતાના અને સંતુષ્ટ સતત યોગી કહી સમજાવે છે કે જે સર્વભૂતો પ્રત્યે દ્વેષભાવ નહિ કરનાર, સૌની સાથે મિત્ર ભાવે વર્તનાર, દયાળુ, મમતારહિત, અહંકાર રહિત, સુખ-દુઃખ ને સમાન માનનારો ક્ષમાવાળો નિરંતર સંતોષી, યોગનિષ્ઠ, મનને વશમાં રાખનારો, નિશ્ચયવાળો અને ભગવાનનો પ્રભુને પ્રિય છે અને જે અનપેક્ષ શુચિર્દક્ષ ઉદાસીનો જે સ્પૃહા વિનાનો, બહાર તથા અંદરથી પવિત્ર, દક્ષ, પક્ષપાતરહિત, વ્યથાથી રહિત અને સર્વ આરંભનો ત્યાગ કરનારો છે આવો ભક્ત પ્રભુને પ્રિય બને છે.

યુધ્ધ એટલે ફક્ત બે દેશ વચ્ચે કે બે વ્યક્તિ વચ્ચેનું યુધ્ધ નહિ. જીવનને સારી રીતે જીવવું એ એક જીવનસંગ્રામ છે. અર્જુન જ્યારે કુરુક્ષેત્રનું યુધ્ધ લડવા તૈયાર થયા તેથી તે ભગવાનને પ્રિય થયા પણ આપણે શેનું યુધ્ધ લડવાનું છે ? શા માટે લડવાનું છે ? તે આપણને ખબર જ નથી હોતી

આપણે આપણા રોજિંદા જીવનમાં યુધ્ધ કરતા જ રહેલા છે. જ્યારે કોઈપણ બે વસ્તુમાંથી એકને પસંદ કરવી હોય તે પણ એક યુધ્ધ છે. ઉદાહરણ તરીકે મમ્મી એ આપલું કામ કરવું કે પછી માસી એ આપેલું કામ કરવું ગીતામાં સમદુઃખ ધીરં કહીને સુખ-દુઃખમાં સમાન ઉભુ રહેવાનું કહે છે. યોગસ્થ કુરુ કહીને સમભાવ રાખવા કહે છે માનવે તેના જીવનમાં તેવા સડવીકાર યુધ્ધ લડવા પડે છે જેવા કે ક્રોધ, લોભ, ભોગ, મદ, મોહ, મદ વગેરે જે શુભ એટલે કે અનુકૂળ વસ્તુ જોઈને અથવા પોતાની પાસે અશુભ વસ્તુ છે તે પામીને દ્વેષ કરે છે તે પણ તેની માટે એક લડતરૂપ છે. જીવનમાં Man v/s Man નું યુધ્ધ અથવા Man v/s Society તો પછી Man v/s Nature આવા યુધ્ધો આવતા રહે છે પણ જો આવા યુધ્ધોમાં તે અડીખમ ઉભો રહીને ગીતા ની આંગણી પકડીને ચાલે છે તો તે બધા યુધ્ધોને પાર પાડી જાય છે.

આમ આજનો મનુષ્ય ફક્ત દારૂ, સિગરેટ, ચરસ વગેરે પાછળ જ દોડે છે અને 'It Drinking & Be marries' જ કર્યા કરે છે આવા વ્યક્તિ ઓ ગીતાના વિચારોથી ઉપર આવશે ?

અસ્તુ

પીંજરાનું પંખી

પાંજરાના પંખીને શમણું આવ્યું	ટહૂકા કરતી કો વસંત, કો વસંત
કે એતો ઉડે આકાશે ચારેકોર ચારેકોર	પાંજરાના પંખી ને
શમણા માં મુક્તિનું ગાન, ગાતા ગાતા એતો,	તૂટ્યું જ્યાં શમણું ત્યાં
કરતું રહ્યું કલશોર કલશોર.	પંખીએ જોયું કે
પાંજરાના પંખીને	એજ હતું સઘળાં બંધન
સંતાકૂકડી રમે ચાંદલિયા સાથે	એજ હતું પીંજરુ ને એજ હતી સાંકળો
અને ગોષ્ઠી કરે તારલિયા સંગ,	અને પથ્થરોના વન ચારેકોર ચારેકોર,
વાદળમાં સંતાઈ આછેરું મલકેને	પાંજરા ના પંખીને
ચાંદાની આંખો છે બંધ	- સંકેત જે. શાહ
વૃક્ષોની ડાળે ડાળે બેસી ગાતુ કે જાણે	(એફ.વાય.જે.સી./આય)

ત્રણ નો મહિમા

ત્રણ થી હંમેશા બીતા રહો,
અભિમાનથી, દંભથી અને લોભથી.
ત્રણને સદાય હૃદય માં રાખો,
દયાને, ક્ષમાને, અને વિવેકને.
ત્રણ પ્રકારનાં આંસુને પવિત્ર માનો,
પ્રેમનાં, કષ્ટાંનાં અને સહાનુભૂતિનાં.
ત્રણ બનવામાં સુખ માનો,
સેવક, સજ્જન અને પરોપકારી.
ત્રણને પર અર્થે પ્રયોજો,
શક્તિને, સમયને અને સંપત્તિને.
ત્રણની વિપત્તિમાં કસોટી થાય,
ધીરજની, વિવેકની અને સહનશીલતાની.

- કડીવાલા મોહસીનઅલી મંજુરઅલી
(એફ.વાય.જે.સી.)

તમને જોયા છે.

નયન ને બંદ રાખી ને મેં જ્યારે તમને જોયા છે.
તમે છો એના કરતા પણ વધારે તમને જોયા છે.
નયન ને બંદ રાખીને

હકીકત માં જુઓ તો એક સપનું હતું મારું
ઘણી વેળા સવારે ઘરના ધ્વારે તમને જોયા છે.
તમે છો એના કરતા પણ વધારે તમને જોયા છે.
નયન ને બંદ રાખીને

ઋતુ એકજ હતી પણ રંગ તો આપણો એકજ
તમે સહેરાયે જોયા છે બહારે તમને જોયા છે.
તમે છો એના કરતા પણ વધારે તમને જોયા છે.
નયન ને બંદ રાખીને

PRAHLADRAI DALMIA LIONS COLLEGE
OF
COMMERCE & ECONOMICS

Local Managing Committee

1. Lion S. G. Ruia
2. Lion K. G. Saraf
3. Lion B. L. Jhunjhunwala
4. Lion P. U. Mehta
5. Lion R. J. Chokshi
6. Principal (Mrs) S. S. Aware
7. Dr. A. M. Bhende
8. Prof. C. R. Sadasivan
9. Dr. Latha Krishnan
10. Shri S. K. Pandey

